

บทบาทของนักปกครองท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคไวรัสโคโรนา 2019
พื้นที่บ้านปลา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

โดย

อัฐพงศ์ ศิริชัยวัฒน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2565

**THE ROLES OF LOCAL ADMINISTRATORS DURING THE COVID-19 PANDEMIC
IN BAN PLA VILLAGE, MOO 3, HOM KRET, SAMPHRAN, NAKHON PATHOM**

BY

ATTHAPONG SIRICHAYAPAT

**A INDIVIDUAL STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION AND PUBLIC POLICY**

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2022

ใบรับรองการศึกษาค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยรังสิต

เรื่อง บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคไวรัสโคโรนา 2019
พื้นที่บ้านปลา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสамพราน จังหวัดนครปฐม

**THE ROLES OF LOCAL ADMINISTRATORS DURING THE COVID-19 PANDEMIC IN
BAN PLA VILLAGE, MOO 3, HOM KRET, SAMPHRAN, NAKHON PATHOM**

โดย อัฐพงศ์ ศิริชัยพัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต อนุมัติให้นับวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2565

.....

(ดร.เฉลิมพร เย็นเชือก)

ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

.....ประธานกรรมการสอบ

(รศ.มานิต สุทธิสกุล)

.....กรรมการ

(รศ.ดร.จิระ ประทีป)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

(รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล)

ลิขสิทธิ์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “ บทบาทของนักปกครองท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคไวรัส โควโรนา 2019 ” ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ เสนอแนวคิด ให้ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ และยังเอาใจใส่ในทุกๆรายละเอียดต่างๆขั้นตอนของงานวิจัย ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งยังช่วยพัฒนาการทำงาน ของผู้วิจัยให้เป็น ไปอย่างมีคุณภาพ ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านของ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต คอยให้กำลังใจ จนงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งถึงความกรุณา ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ มานิต สุทธิสกุล รองศาสตราจารย์ ดร.จิระ ประทีป และรองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ พร้อมทั้งข้อคิดที่เป็นประโยชน์ และเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ทำการเรียนการสอนใน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต ที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เสียสละเวลาพักคาบการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ การวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณกลุ่มเป้าหมายที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดีในการให้ความเห็นตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดของความสำเริงในครั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยจนสำเร็จ ไปได้ด้วยดี ทั้งบุคคลที่ได้กล่าวมาและยังไม่ได้กล่าวถึง ขอขอบใจเพื่อนๆทุกคนที่คอยให้กำลังใจและความช่วยเหลือทุกอย่างด้วยดีเสมอมา และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาตลอด หากมีสิ่งใดบกพร่องผู้วิจัยขอน้อมรับไว้ และ ขออภัยไว้ ณ โอกาสนี้

อัฐพงศ์ ศิริชาพัฒน์

ผู้วิจัย

6406012 : อัฐพงศ์ ศิริชัยพัฒน์
 ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ : บทบาทของนักปกครองท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
 โรคไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่บ้านปลา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด
 อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
 หลักสูตร : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีปัญหาอย่างไร 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักปกครองท้องถิ่น ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ในที่นี้รวมถึงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 23 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทในการป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งแกนนำของ ชุมชนและตัวแทนสมาชิกครัวเรือนต่างมีบทบาท ตั้งแต่การวิเคราะห์วางแผนการลงมือปฏิบัติ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนผลถอดบทเรียนร่วมกัน 2) ผู้นำท้องถิ่นยังขาดความรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 บางรายก็เกิดความกลัวจะติด โรคในขณะออกปฏิบัติหน้าที่ จึงทำให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มกำลังความสามารถ

ข้อเสนอแนะ 1) ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ เป็นข้อมูลที่ชัดเจนและไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง 2) รัฐบาลควรตั้งงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการควบคุมโรคไวรัสโคโรนา 2019 และโรคอุบัติใหม่ในอนาคต 3) ควรจัดให้มีสถานกักกันผู้ป่วยด้วยโรคไวรัสโคโรนา 2019 หรือผู้ต้องสงสัยป่วยด้วยโรคดังกล่าวเป็นหลักแหล่ง

(การศึกษาค้นคว้าอิสระมีจำนวนทั้งสิ้น 50 หน้า)

คำสำคัญ: บทบาทนักปกครองท้องถิ่น, สถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคไวรัสโคโรนา 2019

6406012 : Atthapong Sirichayapat
Independent Study Title : The Roles of Local Administrators during the Covid-19
Pandemic in Ban Pla Village, Moo 3, Hom Kret, Samphran,
Nakhon Pathom
Program : Master of Public Administration
Independent Study Advisor : Assoc. Prof. Pathan Suvanamongkol, Ph.D.

Abstract

This research aimed to: 1) investigate the roles of local administrators during the Covid-19 pandemic, 2) explore problems as well as limitations in their operation, and 3) to propose guidelines for enhancing their potential for dealing with the pandemic. The research employed qualitative methodology. The participants were twenty-three local administrators who were village headmen, assistant village headmen, village committees, and village health volunteers. The instrument was a questionnaire, and data obtained were analyzed using percentage.

The results revealed that 1) local administrators were community leaders and representatives from each family in villages who were in charge of planning and implementing preventive measures, observing the pandemic situations, and sharing knowledge with others. However, 2) they lacked sufficient knowledge of the coronavirus; some were scared of being infected with the virus, resulting in their ineffective operation. The research recommended 1) the enhancement of public understanding of the coronavirus through news reported accurately, 2) the government's effective budget planning for the control of the pandemic and emerging infectious diseases, and 3) the improvement of the availability of quarantine facilities for Covid-19 patients or suspected cases.

(Total 50 pages)

Keywords: Roles of local administrators, Covid-19 pandemic, Coronavirus disease (Covid-19)

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 คำถามการวิจัย / สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง / ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT analysis	4
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	7
2.3 บทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น	11
2.4 มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับท้องถิ่น	18
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	23
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	
ผลการวิจัย	31
ผลการวิจัย	31
บทที่ 5	
สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	38
5.1 สรุปผลการวิจัย	38
5.2 การอภิปรายผลการวิจัย	39
5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย	41
5.4 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป	42
บรรณานุกรม	43
ภาคผนวก	45
ภาคผนวก ก	46
ประวัติผู้วิจัย	50

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.รูปแบบการรายงานข้อมูลผู้เดินทางกลับสู่หมู่บ้าน/ชุมชน ผ่านระบบ Thai QM	20
2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล	32
3. แสดงความคิดเห็นของผู้ทำแบบสอบถามต่อบทบาทของนักปกครองท้องถิ่น ในการป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นนักปกครองท้องถิ่น ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยมีบทบาทหน้าที่ดูแลราษฎรที่อยู่ในเขตหมู่บ้าน และมีหน้าที่สำคัญ 2 ประการคือ 1) หน้าที่ในทางปกครอง และรักษาความสงบเรียบร้อย ได้แก่ รักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน เมื่อเกิดทุกข์ภัยแก่ลูกบ้าน ให้แจ้งกำนันเพื่อหาทางป้องกัน นำประกาศ คำสั่งของรัฐบาลแจ้งลูกบ้าน ทำบัญชีทะเบียนราษฎรในหมู่บ้าน มีเหตุการณ์ประหลาดให้แจ้งกำนัน พบคนแปลกหน้าให้นำตัวส่งกำนัน เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้น ให้เรียกลูกบ้านช่วยกันป้องกัน และระงับได้ และแจ้งกำนัน ควบคุมลูกบ้านให้ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ประชุมลูกบ้านเป็นครั้งคราวเพื่อแจ้งข้อราชการ ส่งเสริมอาชีพ ตรวจตรารักษาประโยชน์ในการประกอบอาชีพของราษฎร ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน และป้องกันโรคติดต่อ เป็นต้น 2) หน้าที่ทางอาญา ได้แก่ เมื่อทราบว่ามีกระทำความผิดกฎหมาย หรือมีข้อสงสัยเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้แจ้งกำนัน พบของกลางที่เป็นสิ่งผิดกฎหมายให้ส่งกำนัน เมื่อสงสัยผู้ใดว่ากระทำความผิด หรือกำลังทำผิด ให้จับกุมส่งอำเภอหรือกำนัน เมื่อมีหมายสั่งจับผู้ใด หรือคำสั่งราชการให้จับผู้ใดส่งกำนัน หรืออำเภอตามสมควร และเจ้าพนักงานมีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ค้น หรือให้ยึด ผู้ใหญ่บ้านต้องจัดการให้ ซึ่งจะเห็นว่าเดิมนั้นผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันโรคติดต่ออยู่แล้ว ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457 และมีบทบาทเป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรค ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เมื่อมีการประกาศให้โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตราย ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นนักปกครองท้องถิ่นจึงต้องมีหน้าที่ ค้นหา และคัดกรองกลุ่มเสี่ยง จัดทำบัญชีรายชื่อกลุ่มเสี่ยง เพื่อเฝ้าระวังติดตามอาการเป็นระยะเวลา 14 วัน รวมถึงให้คำแนะนำ สร้างการรับรู้แก่ลูกบ้าน ให้หลีกเลี่ยงการสัมผัส หรือพบปะบุคคลกลุ่มเสี่ยง หรือมีการเดินทางไปยังสถานที่เสี่ยง รวมทั้งงดกิจกรรมนอกบ้าน และงดการไปในที่ชุมชน นอกจากนี้ยังต้องประชาสัมพันธ์ให้ลูกบ้านไปรับวัคซีนป้องกันโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกด้วย

โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 เป็นโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่เกิดขึ้น ในปี ค.ศ.2019 โดยพบในเมืองอู่ฮั่น ของประเทศจีนเป็นรายแรก จากนั้นได้เกิดการแพร่ระบาดเป็นวงกว้างไปทั่วโลก ทำให้องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้ โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขของโลก เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ.2563 เพื่อเปิดทางให้มีการศึกษาวิจัย ระดมทุน และกำหนดมาตรการระหว่างประเทศเพื่อควบคุมการระบาดของโรคนี้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะมีการระบาดมาแล้วกว่าสองปีครึ่ง โรคติดต่อ

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก็ยังคงเป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขของโลก ปัจจุบัน ศูนย์ข้อมูล COVID-19 รายงานสถานการณ์การติดเชื้อ COVID-19 ในประเทศ พบว่าข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2565 มีผู้ป่วยยืนยันสะสม 2,355,986 ราย เสียชีวิตสะสม 9,526 ราย เมื่อพิจารณาข้อมูลสะสมตั้งแต่ปี 2563 พบผู้ป่วยยืนยันสะสม 4,579,421 ราย เสียชีวิตสะสม 31,224 ราย นอกจากนี้ ยังพบโควิดสายพันธุ์ BA.4/BA.5 ในประเทศไทย ซึ่งแพร่เร็วและมีแนวโน้มรุนแรง หลบภูมิจากวัคซีนได้ ซึ่งอาจทำให้เกิดการระบาดใหญ่ในทุกประเทศอีกครั้ง (ศูนย์ข้อมูล COVID-19, 2565) จังหวัดนครปฐมเป็นพื้นที่ที่มีการระบาดอย่างต่อเนื่องจากคลัสเตอร์ต่าง ๆ ส่งผลให้ในชุมชนพื้นที่บ้านปลา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน มีการระบาดอย่างต่อเนื่องเช่นกัน จึงต้องมีการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการทำงาน แบบบูรณาการระหว่างกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข ได้ออกมาตรการมาอย่างต่อเนื่อง ให้ประชาชนป้องกันตนเอง การทำงานแบบบูรณาการกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระจายอำนาจจากกระทรวงผู้ท้องถิ่น โดยแต่ละจังหวัดจะมีการตั้งศูนย์บัญชาการโควิด 19 ในระดับชุมชน มีการตั้งชุดปฏิบัติการหมู่บ้าน โดยมีหัวหน้าชุดคือ ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกับ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อบต. และ อสม. (ชูขวัญ เสงชัยโย, 2564) ซึ่งบทบาทของชุดปฏิบัติการดังกล่าว คือ ตั้งด่านตรวจคัดกรองผู้มาจากกลุ่มเสี่ยง และวัคซีนหมู่มีร่างกาย ผู้สัญจรเข้า-ออกหมู่บ้าน และห้ามบุคคลในเขตท้องที่ที่พระราชอาณาจักรออกนอกเคหสถานช่วงเคอร์ฟิว รวมถึงเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ให้อนุญาตเป็นการเฉพาะราย กรณีบุคคลมีเหตุจำเป็นต้องออกนอกเคหะสถานช่วงเคอร์ฟิว ตาม พระราชกำหนดฉุกเฉิน ฯ (ข้อกำหนดฉบับที่ 3) (สำนักงานเลขาธิการกรมการปกครอง, 2565)

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่พบการศึกษาว่านักปกครองท้องที่ ซึ่งได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บ้านปลา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันโรค การสื่อสารคำสั่ง มาตรการของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงบทบาทเจ้าพนักงานควบคุมโรคอย่างไร และสามารถดำเนินการได้ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร และสถานการณ์ในปัจจุบัน นักปกครองท้องที่ ยังคงต้องมีบทบาทในการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง การทราบถึงบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องที่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อนำไปสู่การเตรียมความพร้อมรับมือกับการระบาดครั้งต่อไป และเพื่อพัฒนาแนวทางที่จะทำให้นักปกครองท้องที่ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องที่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามบทบาทของนักปกครองท้องที่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีปัญหาอย่างไร

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1.3 คำถามการวิจัย

1. นักปกครองท้องถิ่นมีบทบาทอย่างไรในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. การดำเนินงานตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีปัญหา และอุปสรรค อย่างไร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. ขอบเขตประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
นักปกครองท้องถิ่น ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ในที่นี้รวมถึงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
3. ขอบเขตพื้นที่
พื้นที่บ้านปลา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.5 นิยามศัพท์

นักปกครองท้องถิ่น หมายถึง ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และ อสม. ที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่บ้านปลา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

บทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น หมายถึง บทบาทหน้าที่ในการป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457 และ พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทของนักปกครองท้องถิ่น ที่มีผลต่อการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. ทำให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
3. ทำให้มีข้อเสนอแนะ แก่ทางอำเภอ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และวางแนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง / ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปเนื้อหาตลอดจนประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT analysis
2. บทบาทและหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น
3. มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับท้องถิ่น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT analysis

1. ความหมายของ SWOT Analysis

Albert Humphrey เป็นผู้คิดค้น SWOT Analysis ขึ้นในปี ค.ศ.1960 ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับองค์กร หรือโครงการ ซึ่งช่วยผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการทำงานขององค์กร เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กร หรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่จะอาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต โดย SWOT เป็นตัวย่อของข้อความที่มีความหมาย ดังนี้ (ชลธิชา สายศิลา, 2561)

Strengths หมายถึง จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ

Weaknesses หมายถึง จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ

Opportunities หมายถึง โอกาสที่จะดำเนินการได้

Threats หมายถึง อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร/ชุมชน

2. หลักการสำคัญของ SWOT

หลักการสำคัญของ SWOT คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจสภาพแวดล้อม 2 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอก และภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่จะมีผล

ต่อองค์กร และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็น ประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และกิจกรรมดำเนินการขององค์กรที่เหมาะสมต่อไป

3. ประโยชน์ของการวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT จะช่วยให้เข้าใจได้ว่ามีอิทธิพลที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของชุมชนอย่างไร จุดแข็งของชุมชนจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่จุดอ่อนของชุมชนจะเป็นคุณลักษณะภายในที่อาจจะทำลายผลการดำเนินงาน โอกาสทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ให้โอกาสเพื่อการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานในชุมชน ในทางกลับกันอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานของชุมชน ผลจากการวิเคราะห์ SWOT จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ รวมถึงวิธีการดำเนินงานเพื่อให้องค์กร/ชุมชน เกิดการพัฒนา

4. ขั้นตอนการทำ SWOT Analysis

การวิเคราะห์ SWOT จะครอบคลุมขอบเขตของปัจจัยที่กว้าง ด้วยการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของชุมชน ทำให้มีข้อมูลในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมาจากจุดแข็งของชุมชน และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนของชุมชนให้มน้อยที่สุด ภายใต้การวิเคราะห์ SWOT นั้น จะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกชุมชน โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 การประเมินสภาพแวดล้อมภายในชุมชน จะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในชุมชน ในที่นี้จะหมายถึงความสามารถของนักปกครองท้องถิ่น ทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของชุมชนและนักปกครองท้องถิ่น แหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือ ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้าน โครงสร้าง ระบบระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงาน และทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) ค่านิยม รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของชุมชน ผลงานของนักปกครองท้องถิ่น เพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลของวิธีการดำเนินการก่อนหน้า โดยการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน ประกอบด้วย

1) จุดแข็ง (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในชุมชนนั้น ว่าปัจจัยใดภายในชุมชน หรือภายในตัวของนักปกครองท้องถิ่น ที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชนได้ และควรคงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และนักปกครองท้องถิ่น

2) จุดอ่อน (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในชุมชนนั้น ๆ ว่าปัจจัยภายในชุมชน หรือภายในตัวของนักปกครองท้องถิ่น ที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในชุมชน

4.2 การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก โดยพิจารณาโอกาสและอุปสรรคทางการดำเนินงานขององค์กรที่จะได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ทั้งในและระหว่าง

ประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของชุมชน หรือการทำงานของนักปกครองท้องถิ่น เช่น มาตรการป้องกันโรคนโยบาย การเงิน งบประมาณ สภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น โครงสร้างประชากร ระดับการศึกษา อัตรารู้หนังสือ การตั้งถิ่นฐาน การอพยพและการย้ายถิ่น ลักษณะชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางการเมือง เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา มติ คณะรัฐมนตรี สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี หมายถึง กรรมวิธีใหม่ ๆ และพัฒนาการทางด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน สถานะสุขภาพ อัตราการป่วย/ตายด้วยโรคและภัยสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ พฤติกรรม ทางสุขภาพ รวมถึงระบบสุขภาพ สภาพแวดล้อมทางสิ่งแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิอากาศ ระบบนิเวศ ผลกระทบจากการเกษตร อุตสาหกรรม เป็นต้น โดยการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย

1) โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกชุมชน หรือปัจจัยภายนอกของนักปกครองท้องถิ่น ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบ หรือเป็นประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินงาน และนักปกครองท้องถิ่น/ชุมชน สามารถฉกฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้นได้

2) อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกชุมชน หรือปัจจัยภายนอกของนักปกครองท้องถิ่น ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งชุมชนและนักปกครองท้องถิ่น จะต้องหลีกเลี่ยง หรือปรับสภาพให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระทบดังกล่าวได้

5. จำลองสถานการณ์

ระบุสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อมจากข้อมูลที่ได้ เกี่ยวกับจุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-อุปสรรค จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกด้วยการประเมิน สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกแล้ว ให้นำจุดแข็ง-จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาส-อุปสรรค จากภายนอก เพื่อดูว่าชุมชนและนักปกครองท้องถิ่น กำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใดและภายใต้สถานการณ์เช่นนั้น นักปกครองท้องถิ่นควรจะทำอย่างไร โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้ จะอยู่ในสถานการณ์ 4 รูปแบบ ดังนี้

5.1 สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง-โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุด เนื่องจากชุมชนหรือตัวนักปกครองท้องถิ่นเองค่อนข้างจะมีหลายอย่าง ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องที่มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาชุมชนและพัฒนาศักยภาพของนักปกครองท้องถิ่น ควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดมาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

5.2 สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน-ภัยอุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากชุมชนหรือตัวนักปกครองท้องถิ่นกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลาย

ประการ ดังนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุด คือ กลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีก ภัยอุปสรรคต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้ชุมชนเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด

5.3 สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน-โอกาส) สถานการณ์องค์กรมีโอกาเป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดตรงที่มีปัญหาอุปสรรคที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้น ทางออกคือ กลยุทธ์การพลิกตัว เพื่อกำจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ ให้ พร้อมทั้งจะฉกฉวยโอกาสต่างๆที่เปิดให้

5.4 สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์กรมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ ดังนั้นแทนที่จะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัวเพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่น ๆ แทน

6. ข้อควรคำนึงในการวิเคราะห์ SWOT

6.1 การวิเคราะห์แยกแยะควรทำอย่างลึกซึ้ง อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อให้ได้ปัจจัยที่มีความสำคัญจริง ๆ เป็นสาเหตุหลัก ๆ ของปัญหาที่แท้จริง กล่าวคือ เป็นปัจจัยที่มีประโยชน์ในการนำไปกำหนดเป็นนโยบาย ตลอดจนสามารถนำไปกำหนดกลยุทธ์ ที่จะทำให้องค์กร/ชุมชนบรรลุเป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์ขั้นสุดท้าย (Final result) ได้จริง

6.2 การกำหนดปัจจัยต่าง ๆ ไม่ควรกำหนดให้มีความหมายคาบเกี่ยวกัน ความหมายของปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจุดอ่อน (W) หรือ จุดแข็ง (S) หรือโอกาส (O) หรืออุปสรรค (T) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตัดสินใจ และชี้ชัดว่าปัจจัยที่กำหนดขึ้นมานั้นเป็นปัจจัยในกลุ่มใด ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยที่อยู่ต่างกลุ่มกัน ก็ต้องนำไปกำหนดกลยุทธ์ที่ต่างกันออกไป (ชลธิชา สายศิลา, 2561)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

2.2.1 ความหมายของบทบาท

ซาร์บิน และเจอร์เนอร์ (Sarbin and Jurnur, 1955: 236) ได้ให้ความหมายของบทบาท คือ พฤติกรรมที่คาดหวังว่าผู้อยู่ในแต่ละสถานภาพจะพึงกระทำ

เบอร์โควิทซ์ (Berkowitz, 1972: 20) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บทบาทหมายถึง พฤติกรรมที่คาดหวังของผู้มีสถานภาพทางสังคม หมายรวมถึงการกระทำที่บุคคลในสถานภาพนั้นแสดงออก

บรูม และเซลซนิก (Broom and Selznick, 1973: 26) อธิบายความหมายของบทบาทว่า หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพ หรือตำแหน่งในสังคม

โคเฮน (Cohen, 1979: 36) ได้ให้ความหมายของบทบาท ว่าหมายถึง สิ่งที่สังคมได้กำหนดเฉพาะเจาะจงให้บุคคลปฏิบัติ และสิ่งทีบุคคลได้ปฏิบัติจริง

กรณีกา ขวัญอารีย์ (2535: 12) ได้ให้ความหมายของบทบาท ว่าหมายถึงสิ่งที่มีลักษณะ 3 ประการ คือ ประการแรก บทบาทที่กำหนดไว้เป็นบทบาทตามอุดมคติที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งไว้

ประการที่ 2 บทบาทที่ควรกระทำ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่าควรจะทำในหน้าที่ของตำแหน่งนั้นๆ ซึ่งอาจจะไม่ตรงตามบทบาทตามอุดมคติทุกประการ และในแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกัน และประการสุดท้าย บทบาทที่กระทำจริง (Performed Role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำจริงตามความเชื่อ ความคาดหวัง ตลอดจนความกดดันและโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคมในช่วงเวลาหนึ่งๆ

สมคิด เฟิงอูม (2535: 50) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่กำหนดโดยสถานภาพหรือตำแหน่ง และบทบาทจึงเป็นสิ่งที่ควบคู่กัน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เปรียบเสมือนเหรียญ ถ้าด้านใดด้านหนึ่งของเหรียญเป็นตำแหน่งอีกด้านหนึ่งก็เป็นบทบาท

สุพัตรา สุภาพ (2536: 26) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพนั้น

ณรงค์ เส็งประชา (2538: 19) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในตำแหน่งที่เขาได้อยู่ เป็นการรวมความคาดหวังที่เกี่ยวกับตนเองและของบุคคลอื่นๆ ที่ผู้แสดงมีสัมพันธ์ด้วย

พระมหาไพสิทธิ สัตยาวัช (2542: 65) ได้ให้ความหมายว่า บทบาทหมายถึง สิ่งที่เราทำ หรือหน้าที่ที่เราต้องทำเมื่อเราเป็นอะไรสักอย่างหนึ่ง สิ่งที่เราทำต้องมาคู่กับสิ่งที่เราเป็น คือ สถานภาพ ส่วนบทบาทที่สังคมคาดหวัง หมายถึง สิ่งที่สังคม หรือคนส่วนใหญ่ตั้งเป็นข้อกำหนดว่าใครก็ตามที่มีตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่งในสังคม ก็จะต้องปฏิบัติอย่างนั้นเพราะสังคมถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม สมาชิกของสังคมก็จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

วรรณณี ภาณุวัฒน์สุข (2543: 31) กล่าวว่า บทบาทคือการกระทำตามหน้าที่ที่กำหนดของบุคคลหรือพฤติกรรมที่คาดหวังและเห็นได้ ซึ่งเป็นการกระทำของบุคคล

พระมหาสุวิทย์ คงช่วย (2543: 8) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นพลวัตของสถานภาพ บทบาทไม่สามารถแยกจากกันได้ นั่นคือ ไม่มีบทบาทที่ปราศจากสถานภาพ หรือสถานภาพที่ปราศจากบทบาท

สุนทร กุญชร (2545: 10) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง แนวทางของการแสดงออกหรือปฏิบัติตามอำนาจที่กำหนดไว้ในตำแหน่งทางสังคม ทางหน้าที่การงาน ตามสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลที่เป็นอยู่

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 602) ได้ให้ความหมายของคำว่า บทบาท ว่าหมายถึง หน้าที่ หรือพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำ

ทวี เขจรกุล (2547: 25-26) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรม หรือหน้าที่ที่บุคคลในตำแหน่งต่างๆ แสดงออกมาตามปทัสถานของสังคมที่กำหนด และคาดหวังให้บุคคลกระทำ ซึ่งบุคคลได้แสดงออกตามสถานภาพของตนเอง

สรุป คือ บทบาท หมายถึง พฤติกรรมการทำหน้าที่ที่แสดงและบ่งบอกที่สามารถมองเห็นในสังคมต่อความคาดหวังของบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีบทบาทเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับปัจเจกบุคคลเป็นเครือข่ายของสถานภาพและความคาดหวัง ส่วนปัจเจกบุคคลผู้ครองสถานภาพและแสดงบทบาทตามสถานภาพที่ครอบครอง จะมีลักษณะที่สำคัญ 2 อย่าง (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2542) คือ

1. ลักษณะเกี่ยวกับตน (Self – related characteristics) ได้แก่ลักษณะต่างๆ ของบุคคลตามที่เขาคิดว่าเป็นหรือมีลักษณะเช่นนั้น (Self - conception) ลักษณะน่าจะมีผลต่อการประพฤติตามสถานภาพที่เขาดำรง และจะเป็นฐานในการเลือกความคาดหวังประเภทต่างๆ มาเป็นแนวในการประพฤติตามสถานภาพ

2. ความสามารถและทักษะในการแสดงบทบาท (Role playing skills and capacities) ความสามารถเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดของแต่ละบุคคล ส่วนทักษะเป็นสิ่งที่เรียนรู้ภายหลัง แต่ทั้งสองสิ่งก็เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน หากไม่มีความสามารถเป็นทุนทักษะก็ไม่อาจเกิดได้ ด้วยทักษะและความสามารถในการแสดงนี้เองทำให้บุคคลแสดงบทบาทได้แตกต่างกัน

นักทฤษฎีบทบาทโดยมากเห็นพ้องกันว่า ข้อต่อระหว่างสังคมกับปัจเจกบุคคลคือบทบาทซึ่งพิจารณาองค์ประกอบของบทบาทที่เน้นกัน โดยมากมีอยู่ 3 ประการด้วยกัน (Turmet J.H...ed, 1996: 6) คือ

1. Prescribed roles บทบาทตามใบสั่ง เป็นบทบาทที่เน้นให้ปัจเจกบุคคลปฏิบัติตามความคาดหวังตามแต่ละสถานภาพ โลกสังคม (Social world) ถูกสมมติว่ามีใบสั่งจัดไว้ชัดเจนบุคคลจะรู้ใบสั่งนั้นได้ด้วยอัตตา (Self) และความสามารถในการแสดงบทบาท อันจะมีผลต่อระดับการคล้อยตามความต้องการ (ให้แสดงบทบาท) ของแต่ละสถานภาพ

2. Subjective role บทบาทตามใจ เป็นบทบาทที่ปัจเจกบุคคลผู้ครองสถานภาพนั้นแสดงออก หลังจากรับรู้และตีความหมาย ปรับความคาดหวังต่างๆ ที่ผ่านอัตตาตัวตนในโลก สังคมถูกสร้างขึ้นด้วยการประเมินตามอัตวิสัยในสถานการณ์มีปฏิสัมพันธ์

3. Enacted roles บทบาทจริง ในที่สุดแล้วความคาดหวังและการประเมินความคาดหวังตามอัตวิสัยของปัจเจกบุคคล ก็แสดงออกมาเป็นพฤติกรรม บทบาทนี้จึงเป็นพฤติกรรมจริงที่เปิดเผยโลกสังคมเป็นเครือข่ายของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกัน

จางง อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ (2551: 9) ได้กล่าวถึงบทบาทไว้ 3 ประการคือ

1. บทบาทในอุดมคติ (Ideal role) เป็นบทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมาย หรือตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งมีสถานภาพหนึ่งๆ ควรกระทำแต่อาจไม่มีใครทำ ตามนั้นก็ไม่ได้

2. บทบาทที่บุคคลเข้าใจ (Perceived role) เป็นบทบาทที่ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นๆ ที่คาดคิดด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้ เกี่ยวข้องกับค่านิยม ทศนคติ บุคลิกภาพและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

3. บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual or Enacted role) เป็นการกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริงซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วย สถานการณ์ดังกล่าวอาจเป็นสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม เช่น การกอดกันของกลุ่มต่างๆ และบทบาทที่กระทำ จริงอาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับบทบาทในอุดมคติหรือบทบาทที่บุคคลรับรู้ก็ได้

เดโซ สวานานท์ (2551: 9) ได้กล่าวถึงลักษณะของบทบาทไว้ 2 ประการคือ

1. บทบาทที่รัดกุม คือบทบาทที่มีข้อกำหนดที่จะต้องปฏิบัติตาม ที่แน่นอนตายตัวยืดหยุ่น ไม่ได้ เช่น บทบาทของเจ้าบ่าวเจ้าสาวในพิธีแต่งงาน บทบาทของนายกรัฐมนตรี เป็นต้นพฤติกรรมที่จะต้องแสดงออกมาตามบทบาทนั้น อำนาจหน้าที่รับผิดชอบมีระบุไว้ชัดเจนในรูปของกฎหมายระเบียบแบบแผน

2. บทบาทที่ยืดหยุ่นได้ คือบทบาทที่ยอมให้พฤติกรรมอันสัมพันธ์กับบทบาทนั้นเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสมควร ไม่มีข้อกำหนดตายตัว เช่น บทบาทของบิดา มีกำหนดไว้กว้างๆทั่วไป ส่วนหนึ่งแสดงให้เห็นถึงฐานะของบิดา เป็นต้น พฤติกรรมของบิดาต่อบุตรอาจจะแปรผันไปได้มากพอสมควรระหว่างบิดาแต่ละคน ในส่วนของความหมายของบทบาทนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ในลักษณะต่างๆดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้ความหมายของคำว่า “บทบาท” ไว้ว่าบทบาท คือ การทำตามบท การทำตามบท โดยปริยายความหมายว่า การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้เช่น บทบาทพ่อแม่ บทบาทครู

ไพบูลย์ ช่างเรียน (2546: 7) อธิบายว่า บทบาททั่วไปพิจารณาความหมายได้สองนัยคือ นัยแรกพิจารณาด้านโครงสร้างสังคม บทบาท หมายถึงตำแหน่งทางสังคมที่มีชื่อเรียกต่างๆซึ่งแสดงลักษณะโดยคุณสมบัติและกิจกรรมของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้น อีกนัยหนึ่งพิจารณาในด้านการแสดงบทบาทหรือการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม บทบาทจึงหมายถึง ผลสืบเนื่องที่มีแบบแผนของการกระทำที่เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลที่อยู่ในสภาพแห่งการปฏิสัมพันธ์นั้น ตามนัยแรกบทบาทเป็นการจำแนกชนิดของบุคคลที่อยู่ในสังคม ซึ่งถูกจำแนกโดยสมบัติและพฤติกรรมของเขาที่มีต่อปทัสถาน ตามนัยหลังบทบาทเป็นวิธีการแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่ปฏิสัมพันธ์กันนั้นว่าจะปฏิบัติอย่างไร บทบาทของบุคคลจึงแตกต่างกันออกไปตามลักษณะสถานภาพ อุปนิสัย ความคิด

ความรู้ความสามารถ มูลเหตุจูงใจ การอบรมและความพอใจ

สนธยา พลศรี (2545: 125) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง หน้าที่ของบุคคลตามสถานภาพหรือตำแหน่งฐานะที่ตนดำรงอยู่ บทบาทจึงเป็นกลไกอย่างหนึ่งของสังคมที่ให้คนที่อยู่ร่วมกันสามารถสร้างระบบความสัมพันธ์ต่อกันได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย บุคคลจะมีสถานภาพและบทบาทหลายสถานภาพและแตกต่างกันออกไป เช่น พ่อ แม่ ลูก ครูอาจารย์ ทหาร ตำรวจ แพทย์ นักเรียน นักศึกษา เป็นต้น

งามพิศ สัตย์สวณ (2547: 11) ให้ความหมายว่า บทบาท คือ พฤติกรรมที่คาดหวังสำหรับผู้อยู่ในสถานภาพต่างๆ ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร เป็นบทบาทที่คาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคม เพื่อให้ผู้สัมพันธ์มีการกระทำระหว่างกันทางสังคมได้ รวมทั้งสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้

2.3 บทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การคุ้มครอง ดูแล และการบริหารพื้นที่หรือดินที่แห่งใดแห่งหนึ่ง แต่การจะระบุว่าเป็นพื้นที่ใดนั้นจะมีความหมายแตกต่างกันออกไป ซึ่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่นที่ ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) กำหนดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นโดยเริ่มจากหน่วยเล็กที่สุด คือ หมู่บ้าน ตำบลและอำเภอข้อบังคับลักษณะปกครองท้องถิ่นที่ ร.ศ. 117 (พ.ศ. 2441) มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการปกครองท้องถิ่นในระดับสูงขึ้นมา คือ การปกครองเมือง (ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เปลี่ยนเป็นเรียกว่า จังหวัดแทน) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่นที่ พ.ศ. 2457 บังคับใช้แทนฉบับ พ.ศ. 2440 มีหน่วยการปกครองเพิ่มขึ้นมาอีกหน่วยหนึ่ง คือ กิ่งอำเภอ จึงอาจสรุปได้ว่าในช่วงเวลาดังกล่าว การปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองในลักษณะที่ไม่ใช่การปกครองประเทศโดยส่วนรวม แต่เป็นการปกครองเฉพาะพื้นที่หรือเฉพาะชุมชนในระดับต่าง ๆ ซึ่งในสมัยหลังเรียกว่า การปกครองส่วนภูมิภาคนั่นเอง การปกครองท้องถิ่นในปัจจุบัน จึงมีความหมายแคบลง และมักหมายความเฉพาะการปกครองระดับตำบลและหมู่บ้าน ซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากการปกครองส่วนภูมิภาคอันเป็นส่วนราชการที่มีข้าราชการจากส่วนกลางส่งมาดูแลบังคับบัญชาในขณะที่หน่วยการปกครองท้องถิ่น อัน ได้แก่ ตำบลและหมู่บ้าน มีผู้ปกครองที่มาจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งข้าราชการ แต่มีฐานะเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐ (ธิดา จิตต์กล้าเลิศกุล, 2552)

การปกครองท้องถิ่น เป็นการจัดการปกครองดินแดนหรือ พื้นที่ของรัฐหรือของรัฐบาลกลาง (Territorial Administration by State/ Government) ซึ่งมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการรักษากฎหมาย และความสงบเรียบร้อย (Law and Order) ของประเทศการจัดปกครอง ท้องที่มีลักษณะต่างกันขึ้นกับรูปลักษณะของรัฐว่าประเทศนั้นเป็น รัฐเดี่ยว (Unitary State) หรือสหพันธรัฐ(Federal State) และขึ้นกับระดับของการรวมศูนย์อำนาจ (Degree of Centralization) หากประเทศนั้นๆ มีระดับของการรวมศูนย์อำนาจอย่างยิ่ง การปกครองดินแดนหรือพื้นที่ของรัฐนั้นก็ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลางทั้งสิ้น หากมีการรวมอำนาจปานกลาง เจ้าหน้าที่นั้น ๆ จะเป็นราชการส่วนภูมิภาค (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2546 : 5) อย่างกรณีของประเทศไทย การปกครองท้องถิ่น ก็คือ หน่วยการปกครองที่เรียกว่าตำบลและหมู่บ้านนั่นเอง (ไททัศน์ มาลา, 2556)

2.ความเป็นมาของนักปกครองท้องถิ่น

การจัดการปกครองท้องถิ่นได้เริ่มต้นมาจากรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ซึ่งทรงมีพระราชดำริให้มีการฟื้นฟูการปกครองระดับหมู่บ้านที่มาแต่เดิมขึ้นใหม่ เพราะ ทรงเล็งเห็นว่าการปกครองในระดับนี้จำเป็นและสำคัญยิ่งในการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากเป็น หน่วยการปกครองที่ใกล้ชิดกับราษฎรมากที่สุด โดยได้ทรงให้มีการ ทดลองจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้าน ขึ้น

ที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อ ร.ศ. 111 (พ.ศ. 2435) โดยให้ราษฎรเลือกผู้ใหญ่บ้านแทนการแต่งตั้งโดยเจ้าเมืองดังแต่ก่อน นับแต่นั้นมา จึงได้มีการจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้าน ตามหัวเมืองต่าง ๆ โดยตราเป็น พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 ต่อมาในรัชสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ขึ้นใช้บังคับแทน และได้มีการใช้สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (สำนักบริหารการปกครองท้องที่, 2565) ทั้งนี้ในรอบศตวรรษที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากกฎหมายจำนวน 1 ฉบับด้วยกัน ซึ่งล่าสุดคือพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2552 (ไททัศน์ มาลา, 2556)

3. การจัดระเบียบการปกครองหมู่บ้าน

ตามกฎหมายลักษณะการปกครองท้องที่การบริหารงานของหมู่บ้าน มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ 1) ผู้ใหญ่บ้าน 2) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และ 3) คณะกรรมการหมู่บ้าน โดยผู้ใหญ่บ้าน ในหมู่บ้านหนึ่งมีผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ทำหน้าที่ปกครองราษฎรในเขตหมู่บ้าน มีที่มาจากการเลือกของราษฎรในหมู่บ้านนั้น (สำนักบริหารการปกครองท้องที่, 2565)

3.1 ผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ใหญ่บ้าน ในหมู่บ้านหนึ่งมีผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ทำหน้าที่ปกครองราษฎรในเขตหมู่บ้าน มีที่มาจากการเลือกของราษฎรในหมู่บ้านนั้น

1) คุณสมบัติของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

- (1) มีสัญชาติไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเลือก
- (2) ไม่เป็นภิกษุสามเณร นักพรตหรือนักบวช
- (3) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (4) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือนจนถึงวันเลือก

2) คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน

- (1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (2) อายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ ในวันรับเลือก
- (3) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี จนถึงวันเลือกและเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นหลักฐาน
- (4) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- (5) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (6) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ วิกลจริตจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ดิคาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(7) ไม่เป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือของรัฐวิสาหกิจ หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ

(8) ไม่เป็นผู้มีอิทธิพลหรือเสียชื่อในทางพาลหรือทางทุจริต หรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรม

(9) ไม่เป็นผู้เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะทุจริตต่อหน้าที่ และยังไม่พ้นกำหนดเวลา 10 ปีนับแต่วันถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก

(10) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ และยังไม่พ้นกำหนดเวลา 10 ปีนับแต่วันพ้นโทษ

(11) ไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน ในฐานความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ กฎหมายว่าด้วยที่ดิน ในฐานความผิดเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง และกฎหมายว่าด้วยการพนัน ในฐานความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก

(12) ไม่เป็นผู้เคยถูกให้ออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านราษฎร เนื่องจากผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนร้องขอให้ออกจากตำแหน่ง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ออกจากตำแหน่ง เมื่อได้สอบสวนเห็นว่าบกพร่องในทางความประพฤติ หรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง และยังไม่พ้นกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันถูกให้ออก

(13) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก จากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และยังไม่พ้นกำหนดเวลา 10 ปีนับแต่วันถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก

(14) มีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ หรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ เว้นแต่ในท้องที่ใดไม่อาจเลือกผู้มีพื้นความรู้ดังกล่าวได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยกเว้นหรือผ่อนผันได้

3) การเลือกผู้ใหญ่บ้าน การเลือกผู้ใหญ่บ้านนั้นมีสาเหตุที่มา 2 ประการคือ มีการจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ และ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านว่างลง ซึ่งจะต้องมีการเลือกผู้ใหญ่บ้านใหม่ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบการว่าง

วิธีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน กฎหมายกำหนดให้นายอำเภอเป็นประธาน พร้อมด้วยกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นอย่างน้อย 1 คน ประชุมราษฎรในหมู่บ้านที่มีคุณสมบัติที่จะเลือกผู้ใหญ่บ้าน โดยวิธีลับหรือเปิดเผยก็ได้ ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2535 เมื่อเลือกผู้ใดแล้วถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ใหญ่บ้าน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี

4) การพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องออกจากตำแหน่งด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

- (1) ขาดคุณสมบัติหรือเข้าลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้าน (ยกเว้นการลาบวช โดยได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่เกิน 120 วัน)
- (2) ออกตามวาระ (5 ปี)
- (3) ตาย
- (4) ได้รับอนุญาตให้ลาออก
- (5) หมู่บ้านที่ปกครองถูกยุบ
- (6) ไปเสียจากหมู่บ้านที่ตนปกครองเกิน 3 เดือน
- (7) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ร้องขอให้ออกจากตำแหน่ง
- (8) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ออกจากตำแหน่ง เมื่อได้สอบสวนเห็นว่า บกพร่องในทางความประพฤติหรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง

1. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในหมู่บ้านหนึ่งนอกจากจะมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครองหมู่บ้านแล้ว ยังมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งประเภทของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มี 2 ประเภทคือ 1. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง มีหมู่บ้านละ 2 คน เว้นแต่หมู่บ้านใดมีความจำเป็นต้องมีมากกว่า 2 คน ต้องขออนุมัติกระทรวงมหาดไทย 2. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หมู่บ้านใดจะมีได้ต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อนุมัติตามจำนวนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยคุณสมบัติของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้าน

ที่มาของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านและกำนันท้องที่ เป็นผู้ร่วมกันพิจารณาคัดเลือก ราษฎรที่มีคุณสมบัติ แล้วให้กำนันรายงานไปยังนายอำเภอ เพื่อออกหนังสือสำคัญแต่งตั้งและมีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละ 5 ปี สำหรับการพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มี 3 ประการ คือ

- 1) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12
- 2) มีเหตุเช่นเดียวกับที่ผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งตามมาตรา 14 (2) ถึง (7)
- 3) เมื่อผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งด้วย

ถ้าตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านว่างลง ผู้ที่ได้รับคัดเลือกขึ้นมาแทนจะ อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ที่ตนแทนคณะกรรมการหมู่บ้าน

3.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วย 1) ผู้ใหญ่บ้าน เป็นประธาน 2) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง เป็นกรรมการ และ 3) กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งราษฎรเลือกตั้ง จำนวน 5 - 9 คน เป็น

กรรมการ โดย เลือกเป็นรองประธาน 1 คน เลือกเป็นเลขานุการ 1 คน และเลือกเป็นผู้ช่วยเลขานุการ 1 คน อยู่ในตำแหน่ง คราวละ 5 ปี โดยคุณสมบัติของกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีสัญชาติไทย และมีคุณสมบัติ เช่นเดียวกับผู้ที่มิสิทธิที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ข้อ 2 ถึงข้อ 10 และคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน การเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีการเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ กฎหมายกำหนดให้ นายอำเภอเป็นประธาน พร้อมด้วยกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นอย่างน้อยหนึ่งคน ดำเนินการเลือกตั้งโดยวิธีลับหรือเปิดเผยก็ได้ ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งกรรมการ หมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2533

การพ้นจากตำแหน่งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี นอกจาก ออกจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิต้องออกจากตำแหน่ง เพราะขาดคุณสมบัติของการเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา 12 (3) ถึง (13) และเพราะเหตุเดียวกับการออกจากตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา 14 (2) ถึง (7) ด้วย

4. บทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น

4.1 อำนาจหน้าที่ผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ปกครองราษฎรที่อยู่ในเขตหมู่บ้าน และมีหน้าที่ 2 ประการคือ อำนาจหน้าที่ในทางปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย และอำนาจในทางอาญา

1) อำนาจหน้าที่ในทางปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย สรุปได้ดังนี้ คือ

รักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน, เมื่อเกิดทุกข์ภัยแก่ลูกบ้าน ให้แจ้งกำนันเพื่อหาทางป้องกัน, นำประกาศคำสั่งของรัฐบาลแจ้งลูกบ้าน, ทำบัญชีทะเบียนราษฎรในหมู่บ้าน, มีเหตุการณ์ประหลาดให้แจ้งกำนัน, พบคนแปลกหน้าให้นำตัวส่งกำนัน, เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้น ให้เรียกลูกบ้านช่วยกันป้องกันและระงับได้ และแจ้งกำนัน, ควบคุมลูกบ้านให้ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ, สั่งสอนลูกบ้านมิให้อาฆาตมาร้ายกัน, ฝึกอบรมลูกบ้านให้รู้จักหน้าที่และการทำการในเวลารบ, ประชุมลูกบ้านเป็นครั้งคราวเพื่อแจ้งข้อราชการ, ส่งเสริมอาชีพ, ป้องกันโรคติดต่อ, ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดี, ตรวจตรารักษาประโยชน์ในการอาชีพราษฎร, จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย, ประชุมกรรมการหมู่บ้าน, ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนัน และให้ราษฎรช่วยเหลือสาธารณประโยชน์

2) อำนาจในทางอาญา เช่น เมื่อทราบว่ามีกรกระทำผิดกฎหมาย หรือสงสัยเกิดในหมู่บ้านให้แจ้งกำนัน, เมื่อทราบว่ามีกรทำผิดกฎหมายหรือสงสัยว่าเกิดในหมู่บ้านใกล้เคียง ให้แจ้งผู้ใหญ่บ้านนั้นทราบ, พบของกลางทำผิดให้ส่งกำนัน, เมื่อสงสัยผู้ใดว่าทำผิด หรือกำลังทำผิด ให้จับกุมส่งอำเภอหรือกำนัน, เมื่อมีหมายสั่งจับผู้ใดหรือคำสั่งราชการให้จับผู้ใดส่งกำนัน หรืออำเภอตามสมควร และเจ้าพนักงานมีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ค้น หรือให้ยึดผู้ใหญ่บ้าน ต้องจัดการให้

การรักษาการแทนผู้ใหญ่บ้าน ถ้าผู้ใหญ่บ้านจะทำการในหน้าที่ไม่ได้ในครั้งหนึ่งคราวหนึ่ง ให้มอบหน้าที่ให้แก่ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน จนกว่าจะทำการในหน้าที่ได้ และต้องรายงานให้กำนันทราบ และถ้าเกิน 15 วัน ก็ให้รายงานนายอำเภอทราบด้วย

4.2 อำนาจหน้าที่ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

- 1) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง มีอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติกิจการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเท่าที่ได้รับ และเสนอข้อแนะนำให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้าน ในกิจการที่ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่
- 2) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ มีอำนาจหน้าที่ ตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน, ถ้ารู้เห็นหรือทราบเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านเกี่ยวกับความสงบ เรียบร้อย ให้แจ้งต่อผู้ใหญ่บ้าน, ถ้ามีคนจรเข้ามาในหมู่บ้านและสงสัยว่ามาโดยไม่สุจริตให้นำตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน, ระงับเหตุ ปรามปราม ติดตามจับผู้ร้าย, ตรวจจับสิ่งของที่ผิดกฎหมายส่งผู้ใหญ่บ้าน, ควบคุมตัวผู้สงสัยว่าได้กระทำความผิดและกำลังจะหลบหนีส่งผู้ใหญ่บ้าน และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่บ้านซึ่งสั่งการโดยชอบด้วยกฎหมาย

4.3 หน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการที่จะปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายต่าง ๆ ในคณะกรรมการหมู่บ้าน กรรมการฝ่ายกิจการต่าง ๆ ให้คณะกรรมการหมู่บ้านตั้งฝ่ายกิจการต่าง ๆ ขึ้นเพื่อช่วยเหลือ ปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการหมู่บ้านในแต่ละสาขางาน ตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านพิจารณาเห็นสมควร

5. การจัดระเบียบหมู่บ้านตามกฎหมายจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

นอกจากการบริหารหมู่บ้านตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่แล้ว ยังมีการบริหารหมู่บ้านในแบบหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (หมู่บ้าน อพป.) ซึ่งเป็นไปตาม พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. 2522

5.1 การกำหนดหมู่บ้าน อพป.

การบริหารหมู่บ้าน อพป.ถือเอาหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่เป็นหลัก การจะกำหนดให้หมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็น หมู่บ้าน อพป.กระทรวงมหาดไทยต้องประกาศกำหนดเป็นคราว ๆ ไป ตามความเหมาะสมแห่งสภาพท้องที่ แต่จะต้องเป็น หมู่บ้านในท้องที่อำเภอเดียวกัน การรวมหมู่บ้านต่างอำเภอกำหนดให้เป็นหมู่บ้าน อพป.จะกระทำมิได้ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยุบเลิกหมู่บ้าน อพป.กระทำโดย ประกาศกระทรวงมหาดไทย

5.2 การจัดระเบียบบริหารหมู่บ้าน อพป.

หมู่บ้าน อพป.แต่ละหมู่บ้าน มี คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน และคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ เป็นผู้บริหารกิจการของหมู่บ้าน คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพป.แต่ละแห่ง มี คณะกรรมการกลางคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานคณะกรรมการกลาง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกตั้งจากรายการในหมู่บ้านนั้นที่มีคุณสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดจำนวน 5-7 คน ซึ่งนายอำเภอเป็นผู้กำหนด

ตามสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของหมู่บ้าน เป็นกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่ง คราวละ 4 ปี

5.3 หน้าที่ของคณะกรรมการกลาง

1) บริหารหมู่บ้าน หรือดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติ หรือได้รับมอบหมาย จากคณะกรรมการสภาตำบล นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

2) พิจารณาวางนโยบายในการปกครองหมู่บ้าน วางแผนและโครงการพัฒนาหมู่บ้านตาม ความต้องการของราษฎรในหมู่บ้านนั้น

3) ปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดไว้สำหรับคณะกรรมการหมู่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

4) ดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบบดสนข้อบังคับ

5) ให้ความร่วมมือและประสานงาน ในแผนการและโครงการพัฒนาตำบลและหมู่บ้าน สนับสนุนให้มีการร่วมมือจากองค์การอาสาสมัคร หรือองค์การสาธารณกุศลตลอดจนแก้ไขปัญหา ข้อขัดข้องและอุปสรรค ที่เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน

6) ร่วมมือช่วยเหลือการปฏิบัติงานของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งทางราชการจัดตั้ง หรือสนับสนุนและดำเนินงานในเขตหมู่บ้านนั้น

7) เผยแพร่การดำเนินงานพัฒนาของทางราชการให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบ

8) ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างราษฎรในหมู่บ้านเกี่ยวกับความแย้ง เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความยุติธรรม และเมื่อได้ดำเนินการอย่างใด แล้วต้องรายงานให้นายอำเภอทราบ

9) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

6. หน้าที่ของนักปกครองท้องที่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

(กรมการปกครอง, 2565)

6.1 ระดับอำเภอ

1) ตั้งศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับอำเภอใช้กลไกคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ (ก.บ.อ.) และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เพื่ออำนวยความสะดวก วางแผน ติดตาม เฝ้าระวัง

2) ทำแผนปฏิบัติการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรค

3) สร้างการรับรู้ผ่านกลไกและช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น วิธีการดูแลตนเอง และคนใกล้ชิด การรักษาความสะอาดของบ้านเรือนหรือสถานที่

4) บูรณาการทุกภาคส่วนตามแผนให้บรรลุผล

6.2 ระดับตำบล

1) ตั้งศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับตำบล มอบหมายเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เป็นเลขานุการร่วมเพื่อ อำนวยการวางแผน ติดตาม เฝ้าระวัง

- 2) ทำแผนปฏิบัติการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรค
- 3) สร้างการรับรู้ผ่านกลไกและช่องทางการสื่อสารต่างๆ ในพื้นที่
- 4) เป็นพี่เลี้ยง ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำกฎหมาย

6.3 ระดับหมู่บ้าน

1) มอบหมายกรรมการหมู่บ้าน/อปป. จัดประชุมร่วมกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ เพื่อวางแผนการดำเนินการร่วมกัน

2) สร้างการรับรู้ผ่านกลไกและช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ในพื้นที่

3) จัดทำและดำเนินการตามแผน ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4) ดูแลเฝ้าระวังและสำรวจผู้ที่เดินทางกลับจากประเทศเกาหลีหรือประเทศกลุ่มเสี่ยง รวมถึงสร้างความเข้าใจ ไม่ให้สร้างพฤติกรรมเสี่ยงต่อสาธารณะ ตลอดจนกักตัวเองในที่พักเพื่อสังเกตอาการ

6.4 หน้าที่เจ้าพนักงานควบคุมโรค ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 ได้กำหนดให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ เฉพาะในเขตท้องที่ที่ตนมีอำนาจหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ในแต่ละระดับ ดังนี้

- 1) ระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด เจ้าพนักงานปกครอง เจ้าหน้าที่ปกครองประจำศาลากลางจังหวัด
- 2) ระดับอำเภอ ได้แก่ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เจ้าหน้าที่ปกครองประจำว่าการอำเภอ
- 3) ระดับตำบล/หมู่บ้าน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

2.4 มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับท้องที่

1. มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อเข้าสู่หมู่บ้าน/ชุมชน

1.1 การคัดกรองผู้ที่มาจากพื้นที่เสี่ยง ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บูรณาการความร่วมมือของบุคลากรในหมู่บ้าน/ชุมชน ทุกภาคส่วน ได้แก่ ข้าราชการ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน อสม. อปพร. ฯลฯ ร่วมกันค้นหาและคัดกรองว่ามีคนในหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยง เข้ามาพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน หรือไม่ ดังนี้ (กระทรวงมหาดไทย, 2563)

(1) ผู้ที่เดินทางกลับจากกรุงเทพมหานคร จากต่างประเทศ จากประเทศเพื่อนบ้านหรือมีการเดินทางไปยังพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดที่มีคนแออัดเบียดเสียด ได้แก่ สนามมวย สนามกีฬา สนามม้า สนามชนโค สนามชนไก่ สถานบันเทิง หรือการไปร่วมกิจกรรมที่มีคนเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก ฯลฯ

(2) ผู้ที่อยู่ในระยะใกล้ชิดกับผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19 หรือไปร่วมอยู่ในสถานที่ที่ผู้ป่วยโควิด-19 ไปปรากฏตัว

1.2 การปฏิบัติในกรณีที่หมู่บ้าน/ชุมชนใดมีผู้เข้าข่ายตามข้อ 1.1 ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจัดทำบัญชีรายชื่อตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อเฝ้าติดตามสังเกตอาการเป็นระยะเวลา 14 วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นเดินทางไปยังสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาด และให้ขอความร่วมมือผู้นั้นในห้างหรือหลีกเลี่ยงการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ นอกหมู่บ้าน/ชุมชนไว้ก่อนหรือพักอาศัยอยู่แต่ในบ้านเรือนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 14 วัน และขอให้รายงานข้อมูลดังกล่าวให้องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อติดตาม และเฝ้าระวัง และให้ส่งข้อมูลให้ตำบลทราบเพื่อบันทึกข้อมูลเข้าระบบรายงาน

2. มาตรการเฝ้าระวังโรคติดต่อภายในหมู่บ้าน/ชุมชน

2.1 การแจ้งเตือนราษฎรในหมู่บ้าน ให้กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ แจ้งเจ้าบ้าน หรือ ผู้ดูแลบ้าน ให้ปฏิบัติตามมาตรา 31(1) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 ว่ากรณีมีผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยเป็นโรคติดเชื้ออยู่ในบ้านให้รีบแจ้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สรรวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อโดยทันที และให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือขององค์การบริหารส่วนตำบลทราบ

2.2 กรณีบุคคลที่เดินทางกลับจากกรุงเทพฯ จากต่างประเทศ จากประเทศเพื่อนบ้านหรือมีการเดินทางไปยังสถานที่ที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดที่มีคนแออัดเบียดเสียดตามข้อ 1.1 (1) มีอาการป่วย ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือขององค์การบริหารส่วนตำบลทันที เพื่อเข้ารับการรักษาและประเมินอาการว่าเข้าข่ายสงสัยว่าจะติดเชื้อโควิด-19 หรือไม่ หากเข้าข่ายสงสัยให้ดำเนินการตามมาตรการที่คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติกำหนด

2.3 กรณีบุคคลที่เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-๑๕ หรือไปร่วมอยู่ในสถานที่เสี่ยงที่มีผู้ติดเชื้อโควิด-19ไปปรากฏ ตามข้อ 2.1 (2) ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านรีบแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือขององค์การบริหารส่วนตำบลทันที เพื่อดำเนินการตามมาตรการคัดกรอง คัดแยก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต ตามที่คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติกำหนด

2.4 กรณีมีคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับการยืนยันว่าติดเชื้อโควิด-19 ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านดำเนินการกับผู้ที่อยู่ในระยะใกล้ชิดกับผู้ป่วยตามแนวทางในข้อ 2.3. และให้แจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ เพื่อเข้าไปดำเนินการทำความสะอาดเชื้อพื้นที่ที่ผู้ติดเชื้อไปทำกิจกรรมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อโดยเร็ว

3. การป้องกันและเฝ้าระวังกลุ่มผู้สูงอายุในหมู่บ้าน/ชุมชน

ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้คำแนะนำแก่ผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้ป่วยเรื้อรัง ในหมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด 19 ได้ง่าย ให้หลีกเลี่ยงการพบปะ และสัมผัสกับบุคคลที่เดินทางกลับจากกรุงเทพฯ จากต่างประเทศ จากประเทศเพื่อนบ้าน หรือมีการเดินทางไปยังสถานที่เสี่ยง ตามข้อ 2.1 (1) และบุคคลที่เป็นผู้ที่อยู่ในระยะใกล้ชิดกับผู้ป่วยติดเชื้อไวรัส โควิด-19 หรือไปร่วมอยู่ในสถานที่ที่ผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ไปปรากฏตัวตามข้อ 2.1 (2) ที่อยู่ในช่วงระยะเวลาเฝ้าสังเกตอาการ 14 วัน รวมทั้งงดกิจกรรมนอกบ้านและงดการไปในที่ชุมชน

4. ในกรณีที่หมู่บ้าน/ชุมชนใดปรากฏว่ามีผู้ป่วยติดเชื้อ โควิด-19 และผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดได้พิจารณาใช้อำนาจตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อแห่งชาติ พ.ศ.2558 ในการปิดการเข้า-ออกหมู่บ้าน/ชุมชน นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อไปยังสถานที่ต่าง ๆ หรือดำเนินการอื่นใด ให้รายงานกระทรวงมหาดไทยทราบทุกครั้งที่

5. การรายงานข้อมูลผู้เดินทางกลับสู่หมู่บ้าน/ชุมชน

ตารางที่ 1 รูปแบบการรายงานข้อมูลผู้เดินทางกลับสู่หมู่บ้าน/ชุมชน ผ่านระบบ Thai QM

หัวข้อ	การรายงานข้อมูลแต่ละระดับ		
	ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งระดับอำเภอ	พื้นที่ชุมชนเขตเทศบาล (ไม่มีผู้ใหญ่บ้าน)	พื้นที่หมู่บ้าน/ตำบล (มีผู้ใหญ่บ้าน)
การประชาสัมพันธ์	ประชาสัมพันธ์การลงทะเบียนผ่านวิทยุชุมชน หอกระจายข่าว และประกาศของสถานี	ประชาสัมพันธ์การลงทะเบียนผ่านวิทยุชุมชน หอกระจายข่าว และประกาศตามหอพักหรือหมู่บ้าน/ชุมชน รวมถึงผ่านช่องทางออนไลน์	ประชาสัมพันธ์การลงทะเบียนผ่านหอกระจายข่าวหมู่บ้าน และช่องทางออนไลน์

วิธีการรายงาน	1.ผู้เดินทางกลับที่มีถิ่นที่อยู่ในเขตอำเภอนั้น ต้องกรอกแบบรายงาน และเจ้าหน้าที่ถ่ายรูปแบบรายงานส่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานชุมชน ภายใน 24 ชั่วโมง 2.ผู้เดินทางกลับที่มีถิ่นที่อยู่นอกเขตอำเภอนั้น เจ้าหน้าที่จะแจกจ่ายแบบรายงาน และเน้นย้ำให้ส่งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานชุมชนในท้องถิ่นของตน ภายใน 24 ชั่วโมง	1.จัดตั้งจุดรับรายงานประจำชุมชน และแจกแบบรายงานให้เจ้าบ้านทุกหลังคาเรือน 2.เจ้าบ้าน/นิติบุคคล แจ้งผู้เดินทางกลับ ทำข้อมูลตามแบบรายงาน ส่งให้ประธานกรรมการชุมชน ภายใน 24 ชั่วโมง 3.เดินสำรวจตามบ้าน 4.รวบรวมรายงาน (ส่วนที่ 1 เก็บไว้ที่ชุมชน ส่วนที่ 2 ส่งอำเภอทุกวัน)	1.จัดตั้งจุดรับรายงานประจำหมู่บ้าน และแจกแบบรายงานให้เจ้าบ้านทุกหลังคาเรือน 2.เจ้าบ้านแจ้งผู้เดินทางกลับ กรอกแบบรายงานส่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภายใน 24 ชั่วโมง 3.จัดตั้งด่านชั่วคราวเข้า-ออก พื้นที่หมู่บ้าน 4.เดินสำรวจหมู่บ้าน 5.รวบรวมรายงาน (ส่วนที่ 1 เก็บไว้ที่หมู่บ้าน ส่วนที่ 2 ส่งอำเภอทุกวัน)
ผู้รับผิดชอบ	ข้าราชการ/ปลัดอำเภอ/สมาชิก อส./อสม./สาธารณสุข/เจ้าหน้าที่ขนส่ง/อปพร. ฯลฯ	ประธานกรรมการชุมชน/สาธารณสุข/เทศบาล ฯลฯ	ผู้ใหญ่บ้าน/กรรมการหมู่บ้าน/อบต./อสม./ชรบ./อปพร. ฯลฯ

ที่มา : กรมการปกครอง, 2565

โดยปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมาย จะรวบรวมรายงาน รายงานเข้าสู่ระบบ Thai QM ของอำเภอ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชัชวาล ผึ้งทอง (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการนำนโยบายการป้องกันโรคโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติ ในพื้นที่ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) กำนัน ผู้ใหญ่บ้านตำบลราชาเทวะ มีบทบาทหน้าที่ในหน้าที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข 2558 (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2563 มีหน้าที่ในการนำนโยบายต่าง ๆ ในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในท้องที่ที่ตนเองดูแลรับผิดชอบ 2) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ ขาดความรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มกำลังความสามารถ ประกอบกับประชาชนไม่เข้าใจในระบบการปฏิบัติงานของทางราชการ และรัฐบาลไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการป้องกันโรค

ดังกล่าว 3) ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และหลักสูตรอื่น ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (ชัชวาล ผึ้งทอง, 2563)

แพรวนภา เจอะแก่นหอม และ วิราสิริรี วสีวีรสิวี (2565) ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในการควบคุมป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ส่วนใหญ่คณะกรรมการหมู่บ้านมีบทบาทในการควบคุมป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 70.8 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 25.8 และระดับน้อย ร้อยละ 3.4 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านในการควบคุมป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแรงสนับสนุนทางสังคม โดยมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ส่งเสริมให้มีการจัดฝึกอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอดจนส่งเสริมแรงสนับสนุนทางสังคม โดยมีการยกย่อง ชมเชย เสริมขวัญกำลังใจ และสร้างความร่วมมือกับประชาชนในชุมชน (แพรวนภา เจอะแก่นหอม และ วิราสิริรี วสีวีรสิวี, 2565)

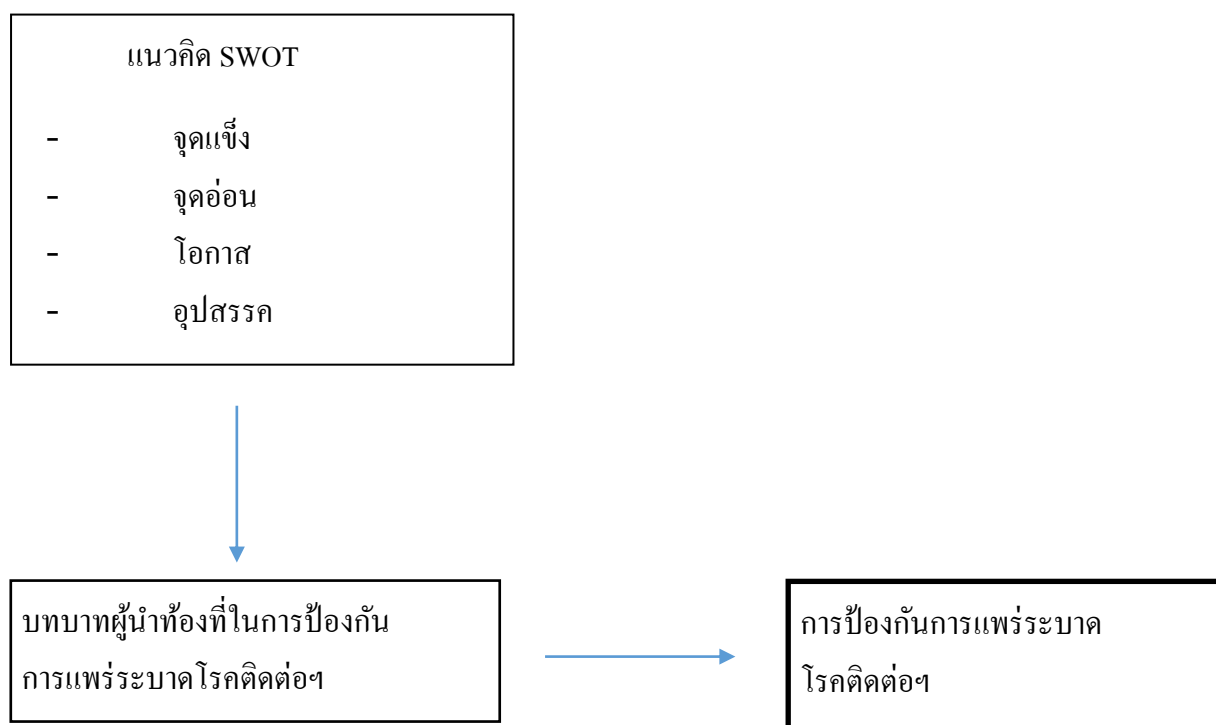
รัฐพล ชูระพันธ์ (2558) ได้ศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่และสถานภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอนาคตเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของหมู่บ้าน รองรับประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาท อำนาจหน้าที่และสถานภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอดีต พบว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มาจากการเลือกของประชาชนในหมู่บ้าน รับค่าตอบแทนจากรัฐ มีวาระตลอดชีวิตและต่อมาปรับให้เหลือ 5 ปี ทำหน้าที่ในทุกเรื่องเกี่ยวกับการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ส่วนปัจจุบัน มาจากการเลือกของประชาชนในหมู่บ้าน มีวาระจนถึงอายุ 60 ปี รับค่าตอบแทนจากรัฐ เมื่อพิจารณาบทบาท และอำนาจหน้าที่ในภาพรวมทำได้อยู่ในระดับปานกลาง เพราะบทบาท อำนาจหน้าที่ มีมากเกินไป เนื่องจากต้องรองรับอำนาจหน้าที่ของทุกกระทรวง ทบวง กรม ในการดำเนินงานที่เข้าสู่ระดับหมู่บ้าน ทำให้บทบาทและอำนาจหน้าที่ ไม่โดดเด่นเท่าที่ควร 2) บทบาท อำนาจหน้าที่และสถานภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอนาคตที่เหมาะสมกับการพัฒนาความเข้มแข็งของหมู่บ้าน เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน คือ ต้องมีคุณลักษณะสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว เป็นนักบริหารจัดการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่และแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง ส่วนสถานภาพที่เหมาะสม คือ เป็นผู้นำหรือตัวแทนของราษฎร มาจากการเลือกของประชาชนในหมู่บ้านและรับค่าตอบแทนรายเดือนจากรัฐ (รัฐพล ชูระพันธ์, 2558)

อนัญญา สุภจรูญวงศ์ (2563) ได้ศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคต ประกอบด้วย 1) บทบาทด้านระดับการศึกษา 2) บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย สามารถดูแล คุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ 3) บทบาทด้านรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะต้องดูแลพื้นที่ป่าไม้ในความรับผิดชอบส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชน ร่วมกันดูแลแม่น้ำลำคลอง รักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ และบทบาทด้านการป้องกันภัยพิบัติ เรือน ยึดมั่นในระเบียบวินัย มีความอดสาหะ ขยัน อดทน มุ่งมั่น มีความเสียสละ มีจิตอาสา มีความเป็นกลาง

ปราศจากอคติ ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน ทำงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ (อนัญญา ศุภจรูญวงศ์, 2563)

พงศสวัสดิ์ ราชจันทร์ (2563) ได้ทำการศึกษา ศักยภาพ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในปัจจุบัน พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สามารถแสดงศักยภาพ บทบาทและอำนาจหน้าที่ใน 3 ลักษณะคือ 1. ศักยภาพ บทบาทและอำนาจหน้าที่ตามสถานะทางกฎหมายกล่าวคือ การแสดงศักยภาพ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายแม่บทที่เกี่ยวข้องโดยตรง และบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในกฎหมาย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการปฏิบัติภารกิจในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ ซึ่งต้องปฏิบัติตามภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2475 เป็นสำคัญ 2. ศักยภาพ บทบาทและอำนาจหน้าที่ในฐานะตัวแทนของรัฐ กล่าวคือ การแสดงศักยภาพ บทบาท และอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ โดยเฉพาะศักยภาพ บทบาทและอำนาจหน้าที่ในการช่วยเหลือและสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานราชการหรือองค์กรของรัฐอื่นๆ ที่เข้าไปปฏิบัติงานในท้องที่ที่ตนรับผิดชอบ หรืองานในลักษณะอื่นๆ ที่ถูกหน่วยราชการร้องขอ 3. ศักยภาพ บทบาทและอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้นำชุมชน กล่าวคือ การแสดงศักยภาพ บทบาท และอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้นำชุมชนที่ต้องดูแลสุขทุกข์ของลูกบ้านในความปกครองของตน ตลอดจนการช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก การให้คำปรึกษา และการว่ากล่าวตักเตือนลูกบ้าน ทั้งนี้ เป็นไปเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยภายในท้องที่ ตลอดจนการระดมความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกันของชุมชน (พงศสวัสดิ์ ราชจันทร์, 2563)

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ SWOT จะครอบคลุมขอบเขตของปัจจัยที่กว้าง ด้วยการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของชุมชน ทำให้มีข้อมูลในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมา บนจุดแข็งของชุมชน และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อม หรือลดจุดอ่อนของชุมชนให้มึ้น้อยที่สุด ภายใต้การวิเคราะห์ SWOT นั้น จะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกชุมชน

หลักการวิเคราะห์ SWOT

เป็นการวิเคราะห์สภาพหมู่บ้าน เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส หรืออุปสรรค ในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต

SWOT มีความหมายดังนี้

Strengths – จุดแข็ง หรือข้อได้เปรียบของหมู่บ้าน (ปัจจัยภายใน)

Weaknesses – จุดอ่อน หรือข้อเสียเปรียบของหมู่บ้าน (ปัจจัยภายใน)

Opportunities – โอกาสที่จะทำให้หมู่บ้านดำเนินการได้ (ปัจจัยภายนอก)

Threats - อุปสรรค ข้อจำกัดของหมู่บ้าน หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานของหมู่บ้าน (ปัจจัย ภายนอก)

หลักการสำคัญของ SWOT ก็คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้าน คือ สภาพการณ์

ภายใน และสภาพการณ์ภายนอก (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้สภาพหมู่บ้านรู้จักสภาพแวดล้อม ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอก และภายในหมู่บ้าน ซึ่งจะช่วยให้นักปกครองท้องถิ่น ของหมู่บ้านทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกหมู่บ้าน ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มี ต่อหมู่บ้าน และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถ ด้านต่าง ๆ ที่หมู่บ้านมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ของหมู่บ้านที่เหมาะสมต่อไป

ขั้นตอน / วิธีการดำเนินการทำ SWOT Analysis

1. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้าน

การประเมินสภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้านจะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในหมู่บ้านทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็ง และจุดอ่อนของหมู่บ้าน แหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร ที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งใน ด้านโครงสร้างระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงาน และทรัพยากรในการทำงาน รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ของหมู่บ้านเพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลกลยุทธ์ก่อนหน้านี้ด้วย

- จุดแข็งของหมู่บ้าน (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านนั่นเอง ว่าปัจจัยใดภายในหมู่บ้านที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นของหมู่บ้านที่หมู่บ้านควรนำมาใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

- จุดอ่อนของหมู่บ้าน (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านนั่นเอง เองว่าปัจจัยภายในหมู่บ้านที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบของหมู่บ้าน ที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน

2. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

ภายใต้การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกหมู่บ้านนั้น สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคทางการดำเนินงาน ของหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบ

- โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกหมู่บ้าน ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการของหมู่บ้านในระดับมหภาค และหมู่บ้านสามารถฉกฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หมู่บ้านเข้มแข็งขึ้นได้

- ผลกระทบทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบในระดับมหภาค ในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรง และทางอ้อม ซึ่งหมู่บ้านจะต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพหมู่บ้านให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญ แรงกระทบดังกล่าวได้

3. ระบุสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อม

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-อุปสรรคแล้ว ให้นำ จุดแข็ง-จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาส-อุปสรรค จากภายนอกเพื่อดูว่าหมู่บ้านกำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใดและภายใต้สถานการณ์เช่นนั้นหมู่บ้านควรจะทำอย่างไร โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้หมู่บ้านจะอยู่ในสถานการณ์ 4 รูปแบบ ดังนี้

3.1 สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง-โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุด ดังนั้น ผู้นำของหมู่บ้าน ควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (Aggressive –Strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิด และหาประโยชน์อย่างเต็มที่

3.2 สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน-ภัยอุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากหมู่บ้านกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลายประการ ดังนั้นทางเลือกที่ดีที่สุดคือกลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรค ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้หมู่บ้านเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด

3.3 สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน-โอกาส) สถานการณ์หมู่บ้านมีโอกาสเป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้นทางออกคือกล

ยุทธการพลิกตัว (Turnaround-oriented Strategy) เพื่อจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้

3.4 สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานแต่หมู่บ้านมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ ดังนั้น แทนที่จะรอนกระทั้งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัวหรือขยาย (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่น ๆ แทน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant Person) คือนักปกครองท้องถิ่น ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ในที่นี้รวมถึงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่บ้านปลา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 23 คน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 2 คน, ผู้แทนคณะกรรมการหมู่บ้าน 2 คน และ อสม. 18 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม โดยทำการศึกษาค้นคว้าจาก ตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดแนวคำถาม และเป็นคำถามแบบมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการสนทนากลุ่ม ใช้ข้อคำถามตามแบบสัมภาษณ์ และยึดหลักการวิเคราะห์ SWOT Analysis ร่วมกันโดยเป็นการสนทนาระหว่างสมาชิกในชุมชน มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ในประเด็นเกี่ยวกับ อายุ เพศ ตำแหน่ง และระยะเวลาในตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/คณะกรรมการหมู่บ้าน + อสม.) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ จุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาส/ปัญหาอุปสรรค ของการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (SWOT Analysis)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

1. การสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสาร พิจารณาลายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะสามารถสร้างแบบ สัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.4 นำเสนอร่างแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและแก้ไข ปรับปรุง

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (Validity)

ผู้วิจัยจะนำเครื่องมือที่สร้างไว้ไปดำเนินการตรวจสอบคุณภาพดังนี้

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบปรับปรุง วรรคตอน การสะกดคำ การจัดวางข้อความ พิสูจน์อักษร ของเครื่องมือ การพิจารณาความถูกต้องของข้อความ ความสอดคล้องของเนื้อหาและความชัดเจนในการใช้ ภาษาของข้อความ

2.2 ผู้วิจัยนำเสนอแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และประเมินความ สอดคล้องของแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

2.3 ทำการปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็น แล้วผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้ว เสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา โดยแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดได้รับการ ปรับปรุงให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนาม ดำเนินการโดย 2 วิธีคือ การ สัมภาษณ์ และ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง และทำหนังสือขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญก่อนการเก็บ รวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะแจ้งนัดหมายวันเข้าสัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบล่วงหน้าก่อนการสัมภาษณ์ เพื่อ ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ผู้วิจัยลงพื้นที่ทำการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม เก็บข้อมูลโดยการถ่ายภาพและจดบันทึก ซึ่ง การสนทนากลุ่มจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในวันที่มีงานประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน ที่กลุ่มตัวอย่าง หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เข้าร่วมการประชุม สำหรับการสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยผู้วิจัยทำการ อธิบายหัวข้อต่าง ๆ ในแบบสัมภาษณ์ให้กับกลุ่มตัวอย่างเข้าใจ

3. รวบรวมแบบสัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูล โดยการจัดหมวดหมู่และการตรวจสอบข้อมูล ดำเนินการอย่างเป็นระบบด้วยการจัดแบ่งประเภทของข้อมูลให้ตรงตามเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ หลังจากที่ได้ ข้อมูลมาครบถ้วนแล้ว ใช้เทคนิคสามเส้า (triangulation) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ดังนี้

3.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล จะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่างๆ นั้นมีความเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

3.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย จะเน้นการตรวจสอบจากผู้วิจัย หรือผู้เก็บข้อมูลต่างคนกัน ได้ค้นพบที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งถ้าผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลทุกคนพบข้อค้นพบที่ได้มา มีความเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

3.3 หากมีส่วนใดที่ยังไม่สมบูรณ์จะตรวจสอบและเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ด้วยการค้นคว้าจากเอกสาร และเข้าไปสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง เพื่อยืนยันความถูกต้อง และครบถ้วนทุกอย่าง ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดหมวดหมู่ และการตรวจสอบข้อมูลอาจจะดำเนินการไปพร้อมกัน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยผู้วิจัยได้ตระหนักถึงประเด็นสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมนั้น มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสามารถตอบปัญหาของการวิจัยได้ ชัดเจนสมบูรณ์และสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยคณะผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีเทคนิคสามเส้า (Triangulation Technique) ด้วย 3 เทคนิค คือ

1) ต่างทฤษฎีหรือแนวคิด (Theory Triangulation) เป็นการนำทฤษฎีหลายๆ ทฤษฎี มาเป็นแนวทางในการอภิปรายข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ซึ่งอาจสอดคล้องหรือขัดแย้งกันก็ได้

2) ต่างวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Method Triangulation) เป็นการนำหลายๆ วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การเก็บข้อมูลในประเด็นเรื่องเดียวกันจากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากเอกสารประกอบแล้วนำข้อมูลมาตรวจสอบยืนยันความสอดคล้องกัน

3) ต่างแหล่งข้อมูล (Data Sources Triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งที่ต่างกันนั้นด้วยวิธีการเก็บข้อมูลเหมือนกัน หรือใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเดียวกันแต่ต่างเวลา สถานที่ และบุคคล แล้วนำข้อมูลมาตรวจสอบยืนยันกัน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงประเด็นสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ นั่นคือ ข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสามารถตอบปัญหาของการวิจัยได้ ชัดเจนสมบูรณ์และสอดคล้องกับกรอบความคิดในการวิจัยหรือไม่ โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลตลอดกระบวนการวิจัย และในส่วนการนำเสนอผลการวิจัย ใช้วิธีการนำเสนอข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนาจากการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นและสรุป นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย หากมีส่วนใดที่ยังไม่สมบูรณ์จะตรวจสอบ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยการค้นคว้าจากเอกสาร และเข้าไปสัมภาษณ์เก็บรวบรวม

ข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง เพื่อยืนยันความถูกต้อง และครบถ้วนทุกอย่าง ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดหมวดหมู่ และการตรวจสอบข้อมูลอาจจะดำเนินการไปพร้อมกัน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ตาม หัวข้อการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ บ้านปลา ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้วยการใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน รวมถึงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 23 โดยจะศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีปัญหาอย่างไร

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและแนวทางการพัฒนาศักยภาพของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ทั้งจากการที่ผู้วิจัยจดบันทึก และจากเรื่องบันทึกเสียง มาวิเคราะห์เบื้องต้นเพื่อแยกประเด็นตามแต่ละประเด็นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นำประเด็นคำถามที่แยกได้แต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลยุทธ์แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันของข้อมูล นำประเด็นคำถามที่แยกได้แต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารมาวิเคราะห์ และเปรียบเทียบให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันเพื่อสรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ จากการรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 23 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.57 มีอายุ 30 - 65 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า ปริญญาตรี และมีอาชีพเกษตรกร แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	7	30.43
2. หญิง	16	69.57
2. อายุ		
1. 30 - 40 ปี	2	8.70
2. 41 – 50 ปี	4	17.39
3. 51 – 60 ปี	11	47.83
4. 61 – 70 ปี	5	21.74
5. 71 – 80 ปี	1	4.35
3. ระดับการศึกษา		
1. ประถมศึกษา	7	60.87
2. มัธยมศึกษา	5	21.74
3. มัธยมปลาย	4	17.39
4.ปริญญาตรี	7	60.87
4. อาชีพ		
1. พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	3	13.04
2. ค้าขาย	9	39.13
3. เกษตรกร	2	8.70
4.รับจ้างทั่วไป	2	8.70
5. ธุรกิจส่วนตัว	7	30.43
5. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง		
1. 1 – 5 ปี	7	30.43
2. 6 – 10 ปี	2	8.70
3. 11 – 15 ปี	5	21.74
4. 16 – 20 ปี	9	39.13
รวม	23	100.00

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/คณะกรรมการหมู่บ้าน + อสม.) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นของผู้ทำแบบสอบถามต่อบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	ระดับ		
	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง
1. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	✓		
2. ประชาสัมพันธ์และประกาศ คำสั่ง เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับประชาชน ในหมู่บ้าน ได้รับทราบ	✓		
3. เตรียมพร้อมวัสดุอุปกรณ์ หน้ากากอนามัย เครื่องวัดอุณหภูมิ แอลกอฮอล์หรือเจลแอลกอฮอล์ และสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติตนสำหรับประชาชนในหมู่บ้าน	✓		
4. สอนวิธีสังเกตอาการเมื่อได้รับเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประชาชนในหมู่บ้าน		✓	
5. แนะนำ สร้างความตระหนัก และติดตามเรื่องการสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าของกลุ่มเสี่ยง และประชาชนในหมู่บ้าน	✓		
6. ให้ความรู้เรื่องการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แก่ประชาชนในหมู่บ้าน ได้อย่างทั่วถึง		✓	
7. ดำเนินการตามมาตรการการเฝ้าระวังป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเข้มงวด	✓		
8. ทำความเข้าใจและติดตามเฝ้าระวังป้องกันโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ในพื้นที่เป็นประจำและต่อเนื่อง		✓	

9. มีสถานที่กักตัวสำหรับผู้ติดเชื้อหรือกลุ่มเสี่ยงอย่างเพียงพอ	✓		
10. เตรียมบุคลากรในการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเพียงพอ	✓		

**ส่วนที่ การวิเคราะห์ จุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาส/ปัญหาอุปสรรค ของการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่
ของนักปกครองท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (SWOT Analysis)**

จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ปัญหา อุปสรรคของบทบาท อำนาจ หน้าที่ และการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีข้อค้นพบสำคัญดังนี้

จุดแข็ง

1. ผู้นำท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจหน้าที่ ตามประกาศ หรือคำสั่ง ได้อย่างชัดเจน

มีความหมายและความสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนบริหารงานของภาครัฐ เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งการบริหารงานที่ดีมีประสิทธิภาพจะนำไปสู่การพัฒนาให้หมู่บ้านมีความเจริญ และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หรือบทบาทที่จะรวบรวมและแบ่งสรรพลังที่มีคุณค่าทางสังคม หรือการดำเนินนโยบายสาธารณะและการปฏิบัติราชการต่าง ๆ ซึ่งแก่นนำระดับผู้นำของท้องถิ่น คือผู้นำท้องถิ่น ถือเป็นประชาธิปไตยระดับล่าง ที่มีการแบ่งอำนาจลงมาจากส่วนกลาง เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด ถือได้ว่าองค์กรปกครองที่เป็นรากฐานของการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าหรือการดำเนินนโยบายสาธารณะและการปฏิบัติราชการต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนโดยแท้จริง โดยมีผู้นำระดับหมู่บ้าน เป็นบุคลากรเป็นตัวเชื่อมระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และประชาชนที่เป็นอำนาจอธิปไตยโดยตรง ดังนั้นบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในแต่ละหมู่บ้านจึงมีบทบาทที่สำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน

2. สามารถส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นที่มีความรู้เกี่ยวกับด้านสาธารณสุข การป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 และโรคอุบัติใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ซึ่งในส่วนของผู้ปกครองท้องถิ่นนั้นมีบทบาทสำคัญในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 โดยกระทรวงสาธารณสุขมีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ปกครองท้องถิ่นที่เป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรค มีหน้าที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลืองานตามนโยบายของรัฐ การตั้งด่านตรวจคัดกรองผู้ที่เดินทางเข้าออกภายในเขตจังหวัด การลงพื้นที่สำรวจ ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์โรคไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อรับลงทะเบียนช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบตามมาตรการและเงื่อนไขที่ทางรัฐบาลกำหนด รวมไปถึงการอำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ในการแจกจ่ายถุงยังชีพ อาหาร หน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์เจล ให้แก่ประชาชนในพื้นที่

และรวมไปถึงการทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับมาตรการป้องกัน และควบคุมโรคโควิดตามหนังสือสั่งการต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน

จุดอ่อน

1. การบังคับใช้ กฎหมาย หรือประกาศคำสั่งต่างๆ กับประชาชนอาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร

ภาวะผู้นำ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งผู้ปกครองท้องที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากนัก ความเข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะผู้นำของประชาชนในหมู่บ้าน และเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ของหมู่บ้าน และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้นำการปฏิบัติในหมู่บ้านจึงทำให้ประชาชนไม่มีความชัดเจนในการที่จะปฏิบัติตนในการใช้ชีวิต

2. การควบคุม หรือป้องกันโรคอาจยังไม่มีความเข้าใจในชัดเจนในการนำมาใช้ในการควบคุมโรคในพื้นที่

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นยุคแห่งการแพร่ระบาดของเชื้อโรคชนิดใหม่ ที่ทางการแพทย์ของโลกยังไม่มียารักษา หรือมีวัคซีนป้องกันได้ สาเหตุมาจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ และค่อย ๆ แพร่ขยาย การแพร่ระบาดของเชื้อโรคดังกล่าวได้นำไปสู่ผลกระทบต่อกิจกรรมของประชาชน

โอกาส

1. ผู้ปกครองท้องที่เป็นผู้มีความกระตือรือร้น กล่าวคือ เมื่อผู้ปกครองท้องที่ได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้ปกครองท้องที่จะต้องมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน การป้องกันการแพร่ระบาดของโรค และหาวิธีการหรือมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาอยู่เสมอ โดยมีเป้าหมายเพื่อความปลอดภัยจากโรคระบาดของประชาชน

4. ผู้ปกครองท้องที่จะต้องเป็นผู้มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความเป็นมิตรและมีความรัก กล่าวคือ ผู้ปกครองท้องที่เข้าใจว่าในสถานการณ์และปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปัจจุบันค่อนข้างรุนแรงและซับซ้อน สถิติผู้ติดเชื้อ และผู้เสียชีวิต ตลอดจนผู้เสียชีวิต มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา ที่เกี่ยวข้อง ที่ต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เต็มกำลังทั้งกำลังกายกำลังใจ ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิตปกติของบุคลากรเหล่านั้นทั้งด้านชีวิตส่วนตัวและครอบครัว

ดังนั้นผู้นำทางการเมืองจะต้องเป็นผู้ที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปฏิบัติงานฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ให้ความใส่ใจ มีความเอาใจใส่ เห็นอกเห็นใจ ให้ความเป็นมิตร ความรัก รู้จักบำรุงขวัญและกำลังใจของบุคลากรเหล่านั้นทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ให้เกิดความรู้สึกปฏิบัติงานอย่างโดดเดี่ยว และสิ้นหวัง นอกจากนี้ สิ่งทีกล่าวมาแล้วผู้ปกครองท้องที่จะต้องกระทำต่อประชาชนด้วยเช่นกัน

สิ่งคุกคาม

- 1) งบประมาณที่ทางรัฐบาลมีไม่เพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการป้องกันตนเองเช่นหน้ากากอนามัยแอลกอฮอล์เจลสำหรับแจกจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ต้องลงพื้นที่ปฏิบัติงาน
- 2) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความเข้าใจเนื่องจากเป็นโรคอุบัติใหม่บางรายเกิดความเครียดในช่วงเวลาเกิดเหตุหรือไม่กล้าต่อการติดโรคดังกล่าวจึงฝ่าฝืนคำสั่งทางราชการ
- 3) นักปกครองท้องถิ่นที่ขาดความรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 อาจเกิดความกลัวที่จะออกปฏิบัติหน้าที่เพราะเกรงจะติดเชื้อจึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มกำลังความสามารถ
- 4) ชุมชนไม่มีความพร้อมในการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการติดต่อสื่อสาร ในชุมชนด้วยตนเอง จึงขาดความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา
- 5) ขาดความร่วมมือ และแผนการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ ทำให้เกิดความล่าช้าในการป้องกัน และแก้ไข ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

บทบาท อำนาจ หน้าที่ และการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สรุปได้ดังต่อไปนี้

1) บทบาท หน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น ใน การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในเขตท้องที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 กล่าวคือ ผู้นำท้องที่ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 เข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะผู้นำของประชาชนในหมู่บ้านและเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อของหมู่บ้าน ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ คำแนะนำ สร้างการรับรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน ถึงประกาศจังหวัด คำสั่งจังหวัด เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักสาธารณสุข เตรียมความพร้อมวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร และสถานที่แยกกักเพื่อสังเกตอาการในการป้องกันการแพร่ระบาด นำคณะทำงานของหมู่บ้านปฏิบัติงานเชิงรุกในการติดตามค้นหากลุ่มเสี่ยง เยี่ยมบ้านให้กำลังใจผู้กักตัวเพื่อสังเกตอาการ ผู้ป่วยที่แยกกักเพื่อรักษา ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวเพื่อสังเกตอาการกับกลุ่มเสี่ยง และญาติ เข้มงวดการปฏิบัติตามมาตรการ ดำเนินการตามระเบียบขั้นตอนหากพบผู้ไม่ให้ความร่วมมือหรือยังคงฝ่าฝืน จัดทำข้อมูลรายชื่อผู้สัมผัสความเสี่ยง/ผู้ป่วยของหมู่บ้านและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน รายงานข้อมูลการแพร่ระบาดให้กับประชาชนในหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง และประสานการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด จำกัดวงการแพร่ระบาดไม่ให้มีผู้ป่วยในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น

2) ผู้นำท้องถิ่นที่มีการนำนโยบายไปปฏิบัติตามนิยามของ Jones (อ้างถึงใน เฉลิมพล ศรีหงษ์, 2565, หน้า 9) โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ 3 ประการ คือ

(1) การจัดองค์การ กล่าวคือ ผู้นำท้องถิ่น จะประชุมเพื่อแบ่งงานว่าคณะทำงานของหมู่บ้านจะต้องทำอะไรบ้างในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(2) การตีความภาษาของโครงการให้ออกมาเป็นแผนงานและคำสั่งต่าง ๆ ที่ชัดเจนมีความเป็นไปได้ และเป็นที่ยอมรับ โดยผู้นำท้องถิ่นจะประชุมร่วมกับชุดปฏิบัติการตำบล หรือแนวทางปฏิบัติ และนำมาชี้แจงให้คณะทำงานของหมู่บ้านรับทราบ

(3) การประยุกต์ใช้ โดยการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ให้พร้อมและเพียงพอ

3) การนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดปัจจัยทั้ง 4 ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของ Edwards (อ้างถึง บุญยเกียรติ การะเวกพันธุ์, 2565, หน้า 13) คือ 1.การติดต่อสื่อสาร 2. ทรัพยากร 3. ทักษะคน ของนักปฏิบัติ และ 4. โครงสร้างขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

การติดต่อสื่อสารซึ่งผู้นำท้องถิ่นได้สื่อข้อความที่มีความถูกต้อง ชัดเจน และตรงกับความเข้าใจ ของผู้เกี่ยวข้องทำให้การป้องกันการแพร่ระบาดมีประสิทธิภาพ มีทรัพยากรเพียงพอในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพราะประสานการปฏิบัติงานกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีข้อมูลข่าวสารจากชุดปฏิบัติการตำบลหอมเกร็ด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหอมเกร็ด 2 โรงพยาบาลสามพราน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ป้องกันที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด และเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะทำงานของหมู่บ้าน ทั้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านยอมรับนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่หารือร่วมกัน ผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติตรงกันในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ไม่ต้องการให้มีการแพร่ระบาดในหมู่บ้าน และโครงสร้างของคณะทำงานของหมู่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ประกอบด้วยคณะกรรมการหมู่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นโครงสร้างองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติที่มีขนาดเล็ก ไม่ซับซ้อน มีความยืดหยุ่น คล่องตัว

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่องการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในกลุ่มคนที่มิบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 บ้านปลา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ บ้านปลา ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประการ และได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทในการป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งแกนนำของชุมชนและตัวแทนสมาชิกครัวเรือนต่างมีบทบาท ตั้งแต่การวิเคราะห์วางแผนการลงมือปฏิบัติ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนผลถอดบทเรียนร่วมกัน เนื่องจากเห็นความสำคัญ และตระหนักว่าการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นบทบาทหน้าที่ของตน และรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของหมู่บ้าน และชุมชน โดยมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมในแต่ละวงรอบไปตามสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความรู้การรับรู้ และพฤติกรรมในการป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของคนในชุมชน ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ในชุมชน ทั้งครัวเรือน โรงเรียน และวัด นับเป็นการสร้างโอกาสให้นักปกครองท้องถิ่น และตัวแทนสมาชิกครัวเรือนเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์สามารถนำเสนอความคิดของตนต่อกลุ่ม มีความเข้าใจสภาพปัญหา ความต้องการและข้อจำกัดที่มี ประกอบกับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยงานด้านการศึกษาทำให้การดำเนินงานเกิดผลดี หลังการพัฒนาชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้ความเสี่ยงและความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกทั้งไม่พบผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ใช้ทรัพยากรจากชุมชนมาพัฒนาศักยภาพชุมชน ให้สามารถคิด วิเคราะห์ วางแผนดำเนินการ และ

ติดตามประเมินผลการแก้ไขปัญหาของชุมชน เกิดความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้ร่วมกิจกรรม และเกิดประโยชน์แก่ชุมชน

2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นยังขาดความรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 บางรายก็เกิดความกลัวจะติดโรคในขณะที่ออกปฏิบัติหน้าที่ จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มกำลังความสามารถ ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความเข้าใจเรื่องโรคไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากเป็นโรคอุบัติใหม่ บางรายที่กลัวการติดโรคดังกล่าวเกิดภาวะเครียดและตื่นตระหนกเกินกว่าเหตุ แต่ในบางรายก็ไม่กลัวต่อการติดโรคดังกล่าวจึงฝ่าฝืนคำสั่งของทางราชการ เช่น ไม่ยอมปิดสถานบริการ ร้านอาหาร เป็นการชั่วคราว โดยให้เหตุผลว่าตนเองขาดรายได้ และต่อว่าต่อขานเจ้าหน้าที่ที่ออกปฏิบัติหน้าที่ตรวจตราตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย พื้นที่บ้านปลา ตำบลหอมเกร็ด เป็นชุมชนเมือง การเดินทางที่สะดวก มีพื้นที่ติดกับ โรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก จึงมีประชาชนต่างจังหวัดเดินทางมาขายแรงงานในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ทำให้การตรวจคัดกรองเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก นอกจากนั้นประชาชนที่เดินทางผ่านจุดคัดกรองเกิดความไม่พอใจที่จะต้องทำทะเบียนประวัติบุคคลที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่ ประกอบกับงบประมาณของทางรัฐบาลที่ตั้งไว้สำหรับการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีไม่เพียงพอสำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์ในการป้องกันตนเอง เช่น หน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์เจล สำหรับแจกจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ต้องลงพื้นที่ปฏิบัติงาน และแจกจ่ายให้ประชาชน ประกอบกับผู้ผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์ต่าง ๆ ฉวยโอกาสขึ้นราคา

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การป้องกันและระงับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม อภิปรายได้ว่า บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ผู้นำท้องถิ่นที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะผู้นำของประชาชนในหมู่บ้านและเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อของหมู่บ้าน ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ คำแนะนำ สร้างการรับรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักสาธารณสุข เตรียมความพร้อมวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร และสถานที่ในการป้องกันการแพร่ระบาด นำคณะทำงานหมู่บ้านปฏิบัติงานเชิงรุกในการติดตามค้นหากลุ่มเสี่ยง เยี่ยมบ้านให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ในการปฏิบัติตัวกับกลุ่มเสี่ยงและญาติ ดำเนินการตามระเบียบขั้นตอนหากพบผู้ไม่ให้ความร่วมมือหรือยังคงฝ่าฝืน จัดทำข้อมูลรายชื่อผู้สัมผัสความเสี่ยง/ผู้ป่วยของหมู่บ้านและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน รายงาน

ข้อมูล ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างต่อเนื่อง และประสานการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและระงับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางดินเป็ด อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา (พิชญ เพ็ชรกุล, 2564) ซึ่งผลการวิจัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางดินเป็ด มีการดำเนินการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติครบ 4 ด้าน ประกอบด้วย

1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

2) ด้านทรัพยากร

3) ด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติ

4) ด้านโครงสร้างองค์การ จากการดำเนินครบทั้ง 4 ด้าน ทำให้ไม่พบยอดผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลบางดินเป็ดจากการระบาดในระลอกแรก และระลอกสอง การดำเนินการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ 4 ประการ ของ George C. Edwards (อ้างถึงใน พิชญ เพ็ชรกุล, 2564, หน้า 11) ในปี ค.ศ. 1980 George C. Edwards ได้เขียนหนังสือชื่อ “Implementing Public Policy” สรุปว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ 4 ประการ ประกอบด้วย

1. การติดต่อสื่อสาร เช่น การประชาสัมพันธ์ การประชุม การทำสื่อ การทำเอกสาร ฯลฯ

2. ทรัพยากร ได้แก่ คน, งบประมาณ, วัสดุ อุปกรณ์, และการจัดการ

3. ทัศนคติของนักปฏิบัติ เช่น การสร้างความรับรู้ให้กับผู้ปฏิบัติ, การทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติ

4. โครงสร้างขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น ขนาดของโครงสร้าง ความซับซ้อน ของหน่วยงาน/จำนวน ของหน่วยงาน ขั้นตอนการทำงาน การกำกับดูแล/การบังคับบัญชา กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้านได้ดำเนินการ ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการ นำนโยบายไปปฏิบัติทั้ง 4 ประการ ทำให้การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับหมู่บ้านประสบผลสำเร็จ

สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) : กรณีศึกษาอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี (กฤษดา รัตนเจริญ, 2564) ซึ่งผลการวิจัย พบว่า อำเภอวิหารแดงมีการปรับรูปแบบของการบริหารจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะเห็นได้จากการจำกัดวงของการแพร่ระบาดโดยการตรวจค้นหาเชิงรุก การปรับรูปแบบอาคารสถานที่ของโรงพยาบาลให้เหมาะสมกับผู้ป่วยระบบทางเดินหายใจ การจัดตั้งศูนย์พักคอยชุมชนเพื่อระงับผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาล แต่ยังคงได้รับการติดตามรักษาเหมือนกับ

การรักษาในโรงพยาบาล กล่าวคือ ผู้นำท้องที่เป็นผู้นำตามสถานการณ์เข้ามามีบทบาทสำคัญในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานเป็นเชิงรุก ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดที่เปลี่ยนไปเป็นรุนแรงขึ้น พาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ออกตรวจเชิงรุก ค้นหาผู้สัมผัสความเสี่ยงสูง ผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในหมู่บ้าน แนะนำการปฏิบัติตนของผู้ที่ต้อง แยกตัวเพื่อสังเกตอาการ หรือแยกกักเพื่อรักษา รวมทั้งญาติด้วย อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมาย ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกับผู้ที่ยังฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติ ตามคำแนะนำหรือคำเตือน

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย

จากประสบการณ์การค้นคว้าวิจัยบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องที่ ในการนำนโยบายการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติ ในพื้นที่ หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ในห้วงการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ จากข้อค้นพบของการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่น่าจะเป็นประโยชน์ ดังนี้

5.3.1. ผู้นำท้องที่ ควรน้อมนำพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 (อ้างถึงใน เดช อุณหะจิริงรักษ์, 2562, หน้า 13) “รู้ รัก สามัคคี” ซึ่งเป็นคำสามคำที่มีค่าและมีความหมายลึกซึ้ง พร้อมทั้งสามารถปรับใช้ได้กับทุกสถานการณ์ โดยนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ได้ดังนี้

รู้ คือ ผู้นำท้องที่ ต้องศึกษาหาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 วิธีการป้องกันตนเอง และคนในครอบครัวให้ห่างไกลจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อจะได้ถ่ายทอดให้กับประชาชนในท้องที่ที่ตนเองดูแลรับผิดชอบได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

รัก คือ ต้องมีความรักในอาชีพ มีจิตสาธารณะ นำความรู้ที่ตนเองมีไปถ่ายทอดให้กับประชาชนในท้องที่ที่ตนเองดูแลรับผิดชอบ โดยไม่แบ่งแยกหรือเลือกปฏิบัติ และต้องยืนหยัดอยู่ในความถูกต้องและยุติธรรม เช่น เมื่อได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ป้องกันตนเอง ได้แก่ หน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์เจล หรือถุงยังชีพจากหน่วยงานอื่น ๆ ผู้นำท้องที่ที่จะต้องพิจารณาแจกจ่ายให้กับประชาชนอย่างยุติธรรมไม่เลือกที่รักมักที่ชัง หรือเลือกปฏิบัติเฉพาะพวกพ้องของตนเอง

สามัคคี คือ ต้องสร้างความร่วมมือร่วมใจให้กับประชาชนในชุมชน ให้ร่วมด้วยช่วยกันดูแลแนะนำการปฏิบัติตนให้กับคนในชุมชน ด้วยพลังสามัคคีของประชาชนจะช่วยกันคัดค้านเพื่อนบ้านหรือคนรู้จัก ให้สวมใส่หน้ากากอนามัย หรือ ให้อ่างล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจลบ่อย ๆ

5.3.2. ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ เป็นข้อมูลที่ชัดเจนและไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง เพื่อเป็นการลดความตื่นตระหนก และไม่ให้ประชาชนตื่นตระหนกต่อการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 จนเกินไป นอกจากนี้ยังควรณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเว้นระยะห่างทางสังคม ซึ่งสามารถช่วยลดการติดต่อและแพร่กระจายของโรคไวรัสโคโรนา 2019 และโรค อื่น ๆ ได้อีกด้วย

5.3.3. รัฐบาลควรตั้งงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการควบคุมโรคไวรัสโคโรนา 2019 และโรคอุบัติใหม่ในอนาคต เช่น อุปกรณ์ในการป้องกันตนเองสำหรับแจกจ่ายให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชน จะได้มีความพร้อมในการรับมือได้ทันทั่วถึง ซึ่งสามารถลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เพราะรู้สึกถึงความปลอดภัยและความเอาใจใส่ของภาครัฐและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้เศรษฐกิจของประเทศพัฒนาต่อไปโดยไม่หยุดชะงัก

5.3.4. ควรจัดให้มีสถานกักกันผู้ป่วยด้วยโรคไวรัสโคโรนา 2019 หรือผู้ต้องสงสัยป่วยด้วยโรคดังกล่าวเป็นหลักแหล่ง มีทีมแพทย์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความรู้ดูแลและควบคุมอย่างเป็นระบบ

5.3.5 ควรให้มีการฝึกอบรมบุคลากรที่ต้องลงพื้นที่ให้มีความชำนาญงานและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามที่ตนเองได้รับมอบหมาย และสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ได้รับการฝึกอบรมให้กับประชาชนที่ตนต้องดูแลได้อย่างถูกวิธีสำหรับการปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงในการติดโรคไวรัสโคโรนา 2019

5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาบทบาทของผู้นำท้องที่ในการควบคุมป้องกันการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 โดยนำตัวแปรอิสระอื่น ๆ เช่น ความคาดหวัง ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ทักษะติดต่อโรคไวรัสโคโรนา 2019 เป็นต้น เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้นำท้องที่ในการควบคุมป้องกันการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019

2) ศึกษาวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก บทบาท ของผู้นำท้องที่ในการควบคุมป้องกันการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในด้านต่าง ๆ เพิ่มเติมให้ครอบคลุม รวมถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 และแรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อให้ได้ปัญหาเชิงลึกมากขึ้น

3) ควรทำการศึกษาวิจัยกึ่งทดลองเพื่อต่อยอดการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อควรทำการศึกษาวิจัยกึ่งทดลองเพื่อต่อยอดการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในการให้สุขศึกษาแก่ประชาชน เพื่อรณรงค์และป้องกันโรคต่อไปในการให้สุขศึกษาแก่ประชาชน เพื่อรณรงค์และป้องกันโรคต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. 2565. “ข้อสั่งการไวรัส COVID-19.” Retrieved August 2, 2565 (<http://report.dopa.go.th/covid19/info.html>).
- กระทรวงมหาดไทย. 2563. “มาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เข้าสู่หมู่บ้านหรือชุมชน.”
- ชลธิชา สายศิลา. 2561. “การศึกษาวิเคราะห์แนวทางและวิธีการปรับปรุงกระบวนการงาน ‘การขออนุมัติจัดกิจกรรมบรรยายพิเศษ’ ของคณะสถิติประยุกต์.” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) 6–9. Retrieved July 31, 2565 (<https://www.km.nida.ac.th/th/images/PDF/research/chonre2.pdf>).
- ชัชวาล ผึ้งทอง. 2563. “บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการนำนโยบายการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในพื้นที่ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ.” มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชูขวัญ เสงชัยโย. 2564. “บทบาทพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนในการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019: พื้นที่รับผิดชอบ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปากช่อง อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี.” วารสารวิจัยเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิต 1(2):77–84.
- ไททัศน์ มาลา. 2556. “พัฒนาการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : สถานภาพและการคงอยู่ภายใต้บริบทการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น.” รัฐศาสตร์ 61(5):44–67.
- ธิดา จิตต์ล้ำเลิศกุล. 2552. “บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงและที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย : กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา.” มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์. 2563. “ศักยภาพ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน.” วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น 6(4):101–15.
- แพรวนภา เจอะแก่นหอม, and วิราสิริ วีสิริวิสิวี. 2565. “บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านในการควบคุมป้องกันการระบาด โรคโควิด-19 อำเภอบางบาล จังหวัดกำแพงเพชร.” วารสารมหาจุฬานาครธรรม 9(3):384–97.
- รัฐพล ชูระพันธ์. 2558. “บทบาทอำนาจหน้าที่และสถานภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอนาคต เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของหมู่บ้าน รองรับประชาคมอาเซียน.” วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ 23(2):106–25.
- ศูนย์ข้อมูล COVID-19. 2565. “สถานการณ์ COVID-19 ในประเทศไทย.” กรมประชาสัมพันธ์.
- สำนักงานเลขาธิการกรมการปกครอง. 2565. “กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่ทำอะไร ? ในยุคโควิด 19.”
- สำนักงานเลขาธิการกรมการปกครอง. Retrieved July 27, 2022 (<https://multi.dopa.go.th/secofdopa/news/cate10/view288>).

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น. 2565. “การปกครองท้องถิ่น.” สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น. Retrieved July 26, 2022 (https://multi.dopa.go.th/pab/info_organ/about1).

อนัญญา ศุภจรรยา. 2563. “บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในอนาคต.” วารสารศิลปการจัดการ 4(3):733–46.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัย เรื่อง “การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พื้นที่บ้านปลา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

เรียน ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทุกท่าน

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 และเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและแนวทางการพัฒนาศักยภาพของนักปกครองท้องถิ่นให้สามารถดำเนินงานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ผู้วิจัยขอขอบคุณล่วงหน้าสำหรับความมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้ โดยแบบสัมภาษณ์ชุดนี้ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น /ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ใหญ่บ้าน) คณะกรรมการหมู่บ้าน + อสม (.ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19-

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ จุดแข็งของการดำเนินงานตามบทบาท ปัญหาอุปสรรค/โอกาส/จุดอ่อน/ใน หน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่นสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19- (SWOT Analysis)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19-

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1.1 ชื่อสกุลผู้ให้สัมภาษณ์-.....

1.2 เพศ ชาย หญิง

1.3 อายุปี

1.4 ตำแหน่งในหมู่บ้านชุมชน/.....

1.5 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปี

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น คณะกรรมการ/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ใหญ่บ้านผู้) หมู่บ้าน + อสม (.ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19-

2.1 ท่านมีบทบาทหน้าที่ในการป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ในหมู่บ้านของท่านอย่างไร และสามารถดำเนินงานได้ตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือไม่ (พรบ.ลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457, พรบ.โรคติดต่อ พ.ศ. 2558 และ พรก.ฉุกเฉินฯ)

.....

.....

.....

2.2 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่เดิมของท่านหรือทำให้มีบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร

2.3 ท่านคิดว่านักปกครองท้องถิ่นที่สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ได้ดีแล้วหรือไม่ และควรพัฒนาศักยภาพ/ความรู้ด้านใดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ จุดแข็งดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของการ ปัญหาอุปสรรค/โอกาส/จุดอ่อน/ใน ของนักปกครองท้องถิ่นสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19- (SWOT Analysis)

3.1 ท่านคิดว่านักปกครองท้องถิ่นในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านปลา มีจุดแข็ง หรือจุดเด่น ในการดำเนินงานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19- อย่างไรบ้าง

3.2 ท่านคิดว่านักปกครองท้องถิ่นในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านปลา มีจุดอ่อน หรือจุดด้อย ในการดำเนินงานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างไรบ้าง อธิบาย (W)

3.3 ท่านคิดว่าปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19-คืออะไร

ส่วนที่ 4 ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของนักปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19-

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	อัฐพงศ์ ศิริชยาพัฒน์
วัน เดือน ปี เกิด	30 เมษายน 2519
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการปกครองท้องถิ่น, 2556 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, 2565
ที่อยู่ปัจจุบัน	42 หมู่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110
สถานที่ทำงาน	บ้านปลา หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม